

A decorative graphic on the right side of the page consists of three circles of varying sizes and colors (dark blue, medium blue, and reddish-brown) connected by thin, light blue lines that form a network-like structure.

**PTE BTK
Kari
Tudományos
Diákköri
Konferencia
2022 tavasz**

2022. április 29.

A program szervezője:

Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar,
Kari Tudományos Diákköri Tanács

<https://ktdt.btk.pte.hu>

Támogatók:

A konferencia megrendezésére a Nemzeti Tehetség Program,
NTP-HHTDK-21-0002 A hazai Tudományos Diákköri műhelyek és rendezvényeik
támogatása c. program keretében kerül sor.

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKEZELŐ

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
BÖLCSÉSZET- ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KAR

KARI TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA

2022 TAVASZ

PROGRAMFÜZET

Pécs, 2022. április 29.

PROGRAM

A konferencia időpontja:

2022. április 29. 8–15h

Online tájékoztató a résztvevő hallgatók számára: április 11. 17 óra.

Teams-csoport: KTDK 2022tavasz _ fórum

Csatorna: Hallgatói tájékoztató

Csapatkód: zqaxp8g

Online tájékoztató a tagozatok zsűritagjai részére: április 28. 17 óra.

Teams-csoport: KTDK 2022tavasz _ fórum

Csatorna: Zsűritájékoztató

Csapatkód: zqaxp8g

8.00–15.00

Tagozati ülések jelenléti formában

A konferencia tagozatai

- ◆ Irodalomtudomány (E 527: 9.00)
- ◆ Nyelvtudomány (április 28. D242: 8.00)
- ◆ Szociológia, Szociális munka és Neveléstudomány (B 129: 9.30)
- ◆ Történettudomány (Ró 115: 9.00)
- ◆ Kommunikáció-, Média- és Filmtudomány
(Zsolnay Negyed E25 épület, 307-es terem: 9.00)
- ◆ Filozófia (B135/1: 9.00)
- ◆ Kognitív- és Szociálpszichológia (B 214: 8.00)
- ◆ Személyiség-, Evolúciós és Klinikai pszichológia
(B 218: 8.00)
- ◆ Fejlődépszichológia (B 220: 8.00)
- ◆ Politológia és Nemzetközi kapcsolatok (D 105: 12.00)
- ◆ Romanisztika (D 345: 10.00)

17.00 Ünneplés eredményhirdetés (PTE BTK-TTK aula)

18.00 Állófogadás (Pacsirta étterem)

A konferencia részletes programja

– tagozatok, előadások, rezümék –

IRODALOMTUDOMÁNY

Helyszín: E 527

Kezdés: 9.00

Zsűri: Dr. Kucserka Zsófia, egyetemi adjunktus, elnök

Tagok: Dr. habil. Milbacher Róbert, egyetemi docens; Dr. habil. Mekis János, egyetemi docens

ELŐADÁSOK

Csepi Dóra: Külső és belső emigrációk. Kertész Imre nyelvfelfogása az emigráns írók szövegeinek tükrében

Jakab Viola: Kétarcú haramiák és egyéb állatságok

Horváth Marcell: A Nibelung-ének magyarországi recepciója

Horváth Margaréta: Az Istenes Énekek rendezetlen kiadásai

Kovács Panna: Mítosz, álom, valóság. Szécsi Margit önéletírása és az identitás kérdései

REZÜMÉK

CSEPI DÓRA

(Magyar, BA)

Külső és belső emigrációk.

Kertész Imre nyelvfelfogása az emigráns írók szövegeinek tükrében

Dolgozatomban Kertész Imre *A száműzött nyelv* című kötetét vizsgálom a 20-21. századi európai emigrációs irodalom kontextusában. Tézisem szerint Kertész esszéinek nyelvfelfogása a belső emigráció és a száműzetés fogalmakban tematizálódik, benne ugyanaz az eszköztár figyelhető meg, mint az emigráns szerzők írásaiban. Dolgozatom fő szempontja az emigráns írók nyelvhez és hazához való viszonya, összevetem Kertész Imre és Jean Améry esszéit más emigráns német és magyar írók szövegeivel. Rámutatok arra, hogy a magukat világpolgárnak tekintő szerzők műveiben a nyelvkrisis nem jelenik meg reflektáltan. A totális nyelv szerepe nem csak Kertész esszéiben képez ellenpontot az egyéni nyelvhasználattal szemben, hanem Norman Manea publicisztikájában is. Rose Ausländer és Paul Celan költészete a nyelvnélküliség poétikája, amelyet a holokauszt-tapasztalat és az emigráció is egyaránt meghatároz, Mascha Kaléko versei pedig a többnyelvűség és a saját nyelv problémájára hozhatók példaként.

JAKAB VIOLA

(Irodalom és kultúratudomány, MA)

Kétarcú haramiák és egyéb állatságok

Dolgozatom központjában Schiller: Haramiák című drámájának szoros szövegelemzése áll. A műelemzés kontextusát a fiziognómiai gondolkodás eszmetörténeti kontextusa adja. A dolgozat első része röviden összefoglalja és felvázolja a fiziognómiai gondolkodás sarokköveit és főbb állításait, vitapontjait, majd elhelyezi Schillernek (a szakirodalom alapján körvonalazódó) fiziognómiai nézeteit. A másik nagyobb fejezet a dráma főszereplőinek karakterelemzését végzi el, a fiziognómiai szakirodalom tükrében. Végkövetkeztetésem szerint a Haramiák cselekménye és szereplőinek karaktere elsősorban a 18. század végi fiziognómiai viták horizontján értelmezhető. Eszerint Schiller drámája a Lavater-Lichtenberg vitához szól hozzá: a vitában megfogalmazódó álláspontok segítik a dráma értelmezését – és fordítva, a dráma értelmezi a fiziognómiai-pathognómiai vita tétjét.

HORVÁTH MARCELL

(Irodalom és kultúratudomány, MA)

A Nibelung-ének magyarországi recepciója

Dolgozatomban a 2020-ban publikált, Márton László által újr fordított Nibelung-ének apropóján tekintem át az előző fordító, Szász Károly fordításához tartozó recepciókat. Azon belül is, a lovagregények/eposzok magyarra fordíthatóságának keresztmetszetén. Alapvető kérdéseim a munka során a következők voltak: mivel az 1868-as Szász fordítás egy igen korai fordításának tekinthető egy kiemelkedő jelentőségű lovagi eposznak, felmerült a kérdés, Szász miként szembesült a hiányzó, vagy inkább féloldalas magyar lovagi kultúra okozta nyelvi, műfajbéli konfliktusokkal a fordítás során; realizálja-e egyáltalán a kérdést, valamint milyen szerepet játszik ebben Arany János Buda halála?

HORVÁTH MARGARÉTA

(Irodalom és kultúratudomány, MA)

Az Istenes Énekek rendezetlen kiadásai

Dolgozatom a Balassi Bálint és Rimay János vallásos líráját közreadó, a 17-18. században sokszor megjelent versgyűjtemény, az Istenes énekek kiadástörténetét tárgyalja. Az első ilyen kiadványok általában két részből tevődnek össze: a Balassi neve alatt közölt, de valójában mindkét szerző műveit felölelő törzsanyagból, és egy vegyes énekrészből. Ezeket az edíciókat nevezi a szakirodalom összevegyítő, vagy másképp rendezetlen kiadásoknak. Téziseim a következők. 1. Az a tény, hogy a néhány levélnyi töredékben ránk maradt editio princeps vegyes része a „Balassa Bálintnak istenes éneki” fejléccel jelent meg, arra utal, hogy az őskiadásban a versanyag még kevésbé volt elválasztva Balassitól. 2. Az 1665-ös kassai kiadásban fennmaradt előszórló tévesen gondolják a szakírók, hogy az eredetileg az őskiadás élén állhatott. 3. Vonatkozó tanulmányában Vadai István szándéka ellenére nem az editio princeps tartalomjegyzékét rekonstruálja, hanem egy számunkra ismeretlen kiadásét.

KOVÁCS PANNA

(Magyar, BA)

Mítosz, álom, valóság

Szécsi Margit önéletírása és az identitás kérdései

A huszadik század egyik keveset emlegetett költőnője Szécsi Margit. S ha valaki számára mégis ismerősen cseng a neve, legvalószínűbb, hogy Nagy László feleségéként, vagy a Sebő Együttes néhány énekelt verse szerzőjeként. Szövegei nem képezik részét a klaszikus kánonnak. Jelen dolgozat célja nem is az életmű vagy a szerző rekanonizálása, sokkal inkább olyan irodalomtudományos kérdések feltevése, melyek mentén kísérletet lehet tenni szövegei interpretációjára. Dolgozatomban főként a Mesék, életemről című autobiográfia értelmezésére fektetek hangsúlyt, némi kitekintéssel a teljes életműre. Főként a narratív identitáselmélet, a szociografikus irodalmi interpretációs lehetőségek, valamint a pszichobiográfia és kreativitáskutatás mentén értelmezem a szöveget. Továbbá aktuális irodalomelméleti kérdésekhez, például a szegénységirodalom diskurzusához is igyekszem kapcsolni a művet.

NYELVTUDOMÁNY

Helyszín: D242

Kezdés: 04.28. 8.00

Zsűri: Dr. habil. Gúti Erika PhD, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. Szabó Veronika PhD egyetemi adjunktus; Prohászka Zsolt egyetemi tanársegéd

ELŐADÁSOK

Virág Anna: Bár

Hagymási Judit: „Minden sorsdöntő dolog a „csakazértis”-ből jön létre.” Csak-ot tartalmazó konstrukciók vizsgálata

Kocsis Eszter: A referencialitás szintjei a magyar és az angol nyelvben

Szeteli Anna Zsófia: Mondattípus? Beszédaktus? – Kétrétegű dinamikus pragmaszemantikai intenzionálisprofil-struktúrák osztályozása

REZÜMÉK

VIRÁG ANNA

(Magyartanár – német nyelv és kultúra tanára)

Bár

Dolgozatomban a bár vizsgálatával foglalkozom generatív nyelvészeti keretben. A bár az eddigi szakirodalomban alá-, illetve mellérendelő kötőszóként szerepelt, én viszont olyan adatokra bukkantam, amelyek alapján megkérdőjelezhető ez a besorolás. Munkám kiindulási alapjaként az MNSz2-ben talált eddig nem vizsgált szerkezetek szolgáltak. Ezeket tanulmányozva észrevettem, hogy a bár nem csak tagmondatéli pozícióban jelenhet meg. Ez, valamint az a tény, hogy a bár előfordulhat együtt a de mellérendelő kötőszóval, ellentmond eddigi besorolásának. Ezért kérdőíves módszerrel vizsgáltam a bár lehetséges mondatbeli elhelyezkedéseit és a de-vel való viszonyát, az eredményeket pedig leíró statisztikával összesítettem. Dolgozatom végén az eredmények alapján a bár-nak a diskurzusjelölői besorolását javasoltam, és egy ennek az elképzelésnek megfelelő lehetséges szintaktikai reprezentációt mutattam be.

HAGYMÁSI JUDIT

(Alkalmazott nyelvészet, MA)

**„Minden sorsdöntő dolog a „csakazértis”-ből jön létre.”
Csak-ot tartalmazó konstrukciók vizsgálata**

Dolgozatomban csak-ot tartalmazó konstrukciókat tárgyalok szintaktikai, szemantikai és pragmatikai szempontból. A jelenséget a magyar generatív nyelvészetben még nem vizsgálták tüzetesebben, ezért fő célom, hogy a vizsgált konstrukciókról átfogó képet adjak. A dolgozatban először áttekintem a csak partikula jellemző jegyeit, ezután térek rá a különféle szerkezetekre. A konstrukciók közül elsőként a (már) csak azért is/se(m)-t tárgyalom. Ezután a csaknem kollokációt vetem össze a majdnem/szinte szavakkal, majd megvizsgálom a vonatkozó névmás és csak kollokációt (pl.: amit csak szeretnél), illetve a csak így/csak úgy konstrukciót. Az állításoknál saját anyanyelvi intuíciónra hagyatkoztam, emellett korpuszvizsgálatot végeztem a MNSz2 állományában. A dolgozatban tárgyaltak alapján elmondható, hogy a konstrukciók tipikusan értelmezhetők kompozicionális és nem kompozicionális alakulatként is, továbbá mindegyikben fellelhetők a logikai/diskurzusjelölői csak partikula jellemző jegyei.

KOC SIS ESZTER

(Alkalmazott nyelvészet, MA)

A referencialitás szintjei a magyar és az angol nyelvben

Dolgozatom témája a referencialitás különböző szintjei, amelyet a magyar és az angol nyelvre vonatkozóan, kontrasztív szemléletben vizsgálok a mondat különböző pozícióiban, különböző mondattípusokban, és egyes speciális főnévi kifejezésekben. Az összehasonlítás során kiderül, hogy a két nyelv nyelvtipológiai különbségei ellenére a legtöbb esetben hasonlóan viselkednek, ugyanazok a megszorítások vonatkoznak rájuk. A kontrasztív összegzést követően megkísérlem a magyar nyelvre vonatkozó megszorításokat a generatív szintaktikai Grohmann-féle fáziselméletben elhelyezni.

SZETELI ANNA ZSÓFIA

(Német és nemzetiségi német nyelv és kultúra tanára – biológiatanár)

**Mondattípus? Beszédaktus? – Kétrétegű dinamikus pragmaszemantikai
intenzionálisprofil-struktúrák osztályozása**

Dolgozatom az illokúciós aktusok természetének, illetőleg a mondattípusokhoz fűződő kapcsolatának az áttekintéséből indul ki; a klasszikus pragmatikának abból a revelációjából, hogy a mondattípusok és a beszédaktustípusok közötti hozzárendelődés sok-sokhoz típusú relációt alkot. Az előbbi területen az austini beszédaktus-elméletet (Austin 1962) továbbfejlesztő Searle (1976) funkcionalistának/pszichológistának nevezhető szempontrendszerét helyeztem a figyelem középpontjába. Az utóbbi területet, ahol nyelvtipológiai (Sadock–Zwicky 1985; Zaefferer 2001) és logikai–szemantikai (Lauer 2013) szempontok mentén alakult ki a mondattípusozási és pragmatikai kategóriák rendszere, azzal jellemezhetjük, hogy a nyelvi forma szolgál a rendszerépítés kiindulópontjául. Azt mutatom be hogy a *ReALIS* elmererepresentációvá kiteljesedő dinamikus megközelítéséből és integratív ontológiájából adódóan kézenfekvő módon kínálja a pszichologista / funkcionista megközelítés eredményeinek a szerves integrálását.

SZOCIOLÓGIA, SZOCIÁLIS MUNKA ÉS NEVELÉSTUDOMÁNY

Helyszín: B129

Kezdés: 9.30

Zsűri: Dr. habil. Híves-Varga Aranka, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. Bognár Adrienn, egyetemi adjunktus; Dr. Madácsy József, egyetemi adjunktus

ELŐADÁSOK

Számel Kata: Posztmodern szekularizációs folyamatok Európában

McNeill Brigitta: Az autizmus spektrumzavar és a hajléktalanság A szociális munka preventív

szerepe az autizmus spektrumzavarral élő személyek életkísérésében

Bruszt Míra Tünde – Sütő Ramóna: Varázskaland – Vár a sárkány! Egy asztali társasjáték fejlődéstörténete

REZÜMÉK

SZÁMEL KATA

(*Szociológia, MA*)

Posztmodern szekularizációs folyamatok Európában

Dolgozatomban a szekularizáció posztmodern felfogásaiból kiindulva különböző vallásosság típusokkal foglalkozom, amelyek többek között a vallási pluralitás és a vallás privatizálódása miatt alakulhattak ki. A szekularizációs elmélet és annak posztmodern felfogásainak bemutatása után a vallásszociológiai szakirodalom alapján hét vallásosság típust határozok meg, amelyek arányát a European Values Study egy harminc európai ország adatait tartalmazó adatbázisán vizsgálom. Végül a European Social Survey és a European Values Study legfrissebb adatain klaszterelemzéssel tesztelem, hogy az elméleti kategóriák megjelennek-e a klaszterek között, illetve mely adatbázis változó adnak pontosabb képet az európai vallásosságról és a vallási dimenziók egymáshoz való viszonyáról. A kutatás fő eredménye a kulturális vallásosság típus előterbe helyezése, amely a hagyományos, egyházas vallásosság mellett erőteljesen megjelenik Európában.

MCNEILL BRIGITTA

(Szociális munka, MA)

**Az autizmus spektrumzavar és a hajléktalanság
A szociális munka preventív szerepe az autizmus spektrumzavarral
élő személyek életkísérésében**

Dolgozatom az autizmus spektrumzavarral élő felnőttek hajléktalanságba kerülésének okait, kritikus pontját, illetve a szociális munka preventív szerepét vizsgálja. A téma jelentőségét azok az angolszász és nyugat-európai országok vizsgálatai adják, melyek minden helyszínen 12% feletti prevalenciát mértek az autizmus tüneteit erősen mutató, vagy már diagnózissal rendelkező felnőtt, hajléktalan személyek között. A hajléktalanságba kerülés kritikus pontjával kapcsolatban, több külföldi tanulmány is végigvezette, hogyan fogyott el a támogató családi háttér az autista fiatal életéből, hogyan érte el a tűrőhatárát a család és hogyan vezetett mindez a hajléktalan állapothoz. Ha a családi szerkezet összeomlik, vajon a hazai szociális munka képes-e jelen lenni megfelelő minőségben? Amennyiben a hajléktalanságba kerülés kritikus pontja az intézményi - általában a fejlesztő/szakiskolai - nevelés vége, milyen preventív feladatokat kellene ellátnia az általános, klinikai, utcai és iskolai szociális munkának? A válaszokat keresve 44 interjút készítettem felnőtt autizmus spektrumzavarral élőkkel, őket gondozó családtagokkal és szakemberekkel.

BRUSZT MÍRA TÜNDE – SÜTŐ RAMÓNA

(Földrajztanár–magyartanár – Könyvtárostanárnő–magyartanárnő)

Varázskaland – Vár a sárkány! Egy asztali társasjáték fejlődéstörténete

A Varázskaland – Vár a sárkány című társasjáték a népmesék és a társasjáték-alapú oktatás szintézisaként jött létre, melynek elkészülését azon szándék motiválta, hogy az általános iskola alsó tagozatára járó tanulók számára indirekt módon nyújtson segítséget a varázsmesék felépítésének megértésében. A játékhoz kapcsolódik egy négy alkalmas modulterv is, ami kézzelfogható alkalmazási lehetőséget biztosít a pedagógusok számára. A dolgozat célja, hogy a meseelmélet és a társasjáték-alapú oktatás összekapcsolásával dokumentálja a társasjáték létrehozási folyamatának akciókutatását. A fejlesztés folyamata arra keresi a választ, hogy hogyan működhet egy meseszerkezeti tananyagegységet feldolgozó társasjáték oktatási közegben, milyen ismert mechanikákat célszerű alkalmazni egy edukatív társasjátéknál, valamint, hogy hol van az a határ, ahol a játékon keresztül érvényesül az ismeretszerzés is.

TÖRTÉNETTUDOMÁNY

Helyszín: Ró 115

Kezdés: 9.00

Zsűri: Dr. habil. Bebesi György, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. habil. Pilkhoffer Mónika, egyetemi docens; Dr. habil. Végh Ferenc, egyetemi adjunktus

ELŐADÁSOK

Kovács Dániel László: Két korszak határán. A hivatalviselő elit prozopográfiai vizsgálata Somogy vármegyében 1808 és 1830 között

Pintér Regina: „Lehet, hátrányomra van a kilencágú koronám” – Batthyány Gyula koncepció pere

REZÜMÉK

KOVÁCS DÁNIEL LÁSZLÓ

(Történelem, MA)

Két korszak határán

A hivatalviselő elit prozopográfiai vizsgálata

Somogy vármegyében 1808 és 1830 között

Az ezredforduló óta megélnékültek a vármegyei tisztviselőkel foglalkozó mélyrehatóbb kutatások. E dolgozat egyrészt ezek folytatásaként szolgál, másrészt önálló problémafelvetésként koherens narratívát kíván nyújtani az 1810–1820-as évek hivatalnoki világáról a prozopográfia módszertanán keresztül. Vizsgálatom célja a vármegyei hivatalviselő elit megragadása annak mezo- és mikroszintű cselekvési környezetében: Hogyan alakultak át a tisztviselőkkel szemben támasztott elvárások? Milyen hivatali előzményekkel, birtokosi háttérrel kellett rendelkezniük? Konklúzióként megállapítottam, hogy a hivatali előzmények megléte minden korábbinál fontosabbá vált a főbb hivatalok betöltése kapcsán, miközben a tisztikart az előzőekben jellemző nagybirtokosi túlsúllyal szemben egyre inkább a jómódú középbirtokosság (bene possessionati) dominálta. Bár a szöveg főként csupán Somogyra összpontosít, annak egyes szakaszai, megállapításai túlmutatnak a vármegye határain.

PINTÉR REGINA

(történelem és állampolgári ismeretek és informatika tanára)

**„Lehet, hátrányomra van a kilencágú koronám” –
Batthyány Gyula koncepciók pere**

Kutatásom középpontjában Németújvári gróf Batthyány Gyula arisztokrata festő személye és a hozzá kapcsolódó koncepciók áll, amelynek vizsgálata során arra a kérdésre kerestem a választ, hogy miként változott meg egy, a két világháború közötti magyar művészet kiemelkedő alakjának sorsa a háború után. A kutatásomhoz segítségül hívtam a korszakról és a témáról született monográfiákat, illetve az Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltárában fellelhető primer forrásokat tanulmányoztam. Ezek eredményeként dolgozatomban beszámolok a korszakra jellemző büntetési rendszerről, illetve arról, hogy ennek hatására miként lett a népszerű arisztokrata festőből, egy rangját veszítő, megélhetéséért küzdő, konstruált perben kémkedésért elítélt személy.

KOMMUNIKÁCIÓ-, MÉDIA- ÉS FILMTUDOMÁNY

Helyszín: Zsolnay Negyed E25 épület, 307-es terem

Kezdés: 9.00

Zsűri: Dr. habil.Havasréti József, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. Csöngé Tamás, egyetemi adjunktus; Dr. Mester Tibor, egyetemi adjunktus;
Torbó Annamária, PhD-hallgató

ELŐADÁSOK

Szilárd Alíz: „Ha én ezt nem írom le, akkor ki?” – Vaskapu-diskurzus Szálinger Balázs
Al-dunai álm című könyve nyomán

Raffay Sára: A kortárs költészet köztes terei. Instavers a kortárs magyar irodalmi nyilvánosságban

Csányi Beatrix: „Csak még egy fejezetet!” – A bookstagram jelenség mint rajongói kulturális gyakorlat

Cseh Patrícia: Egy Instagram rajongói oldal felépítése, a követők különböző csoportjai és az általuk létrehozott szövegek médiatudományi vizsgálata (x.endless.lunatic.x)

Kőszegi Zsófia: Filmnyelvi elemek adaptációja az intellektuális képességzavar nyelvi szintjein a kultúrához való jog védelme jegyében

Helstáb Martin: Tárgy és környezet viszonyának átformálása az absztrakt film eszközeivel

REZÜMÉK

SZILÁRD ALÍZ

(Kommunikáció- és médiatudomány, MA)

**„Ha én ezt nem írom le, akkor ki?” – Vaskapu-diskurzus Szálinger Balázs
Al-dunai álm című könyve nyomán**

Az igen széles irodalmi és történelmi hagyománnyal rendelkező Vaskapu egy olyan kulturális emlékezet-összességnek felel meg Magyarországon, amely éppen, hogy nem képezi szerves részét az emlékezetnek. Dolgozatomban XXI. századi Vaskapu-diskurzusokat vizsgállok, ehhez aktualitást kínál Szálinger Balázs Al-dunai álm című kötete. Korpuszom első felében tanulmányozom a felmerülő témákat és beszédmódcsoportokat a diskurzuselemzés segítségével, majd rátérek a könyv médiatérbeli kivételéseire.

Megvizsgálom, hogy a különböző cikkekben és recenziókban mely elemeket emelik ki, vagy éppen hagynak veszendőbe, vagyis, hogy miképpen alakítják a könyvről és magáról a Vaskapuról szóló diskurzust. Végül a moly.hu oldalán a laikus olvasóknak a kötetéről írt hozzászólásaiból attitűdcsoportokat állítok fel, hogy teljes képet kaphjak az AI-Dunához és annak reprezentációjához való viszonyulásokról.

RAFFAY SÁRA

(Kommunikáció- és médiatudomány, BA)

A kortárs költészet köztes terei Instavers a kortárs magyar irodalmi nyilvánosságban

A közösségi média térhódítása az irodalmi nyilvánosságra is hatással volt. A kétezres években megjelenő online fórumokon összekeveredtek az alkotói-befogadói folyamatok, a kritikai diskurzus pedig kiszélesedett és beszűkült egyszerre. A kiszélesedés egyik színtere az Instagram, ahol számos költéssel foglalkozó felhasználói fiók található: ezek között akadnak kortárs költők profiljai, és amatőr szerzők vagy irodalmárok által szerkesztett, a kanonizált és beküldött beküldött verseket egyaránt közlő oldalak. A platform létrehozta a kortárs költészet szűrkezőnáját, amelyben különböző irányú dinamikák hatnak mind a szerzőkre, mind a fogyasztókra, megnövekedett felhasználói aktivitást kívánva és eredményezve. Ebben a kettős, köztes irodalmi nyilvánosságban elindulhat egy diskurzus, amely potenciálisan átalakíthatja a kortárs magyar költészetet. Ezeket a folyamatokat meghatározzák a platformok affordanciái, melyek maguk is gyorsan változnak, és kereteket adnak a megfigyelt tendenciáknak.

CSÁNYI BEATRIX

(Kommunikáció- és médiatudomány, BA)

„Csak még egy fejezetet!” – A bookstagram jelenség mint rajongói kulturális gyakorlat

Dolgozatom középpontjában a bookstagram jelenség, vagyis a könyvolvasó fiatalok által működtetett Instagram-oldalak vizsgálata áll. Kutatásom során elsősorban arra a kérdésre keresem a választ, hogy hogyan értelmezhető a bookstagram jelenség rajongói aktivitásként. Egyrészt úgy gondolom, hogy a már ismert rajongói kulturális gyakorlatok egyes elemei megjelennek a könyves Instagram-fiókok tartalmaiban, másrészt azt feltételezem, hogy a bookstagrammerek közössége speciális rajongói aktivitásokkal is rendelkezik. Emellett kíváncsi vagyok arra, hogy milyen szerepet töltenek be a könyves tematikájú Instagram-oldalak a tartalomgyártó olvasók mindennapjai-

ban. Hipotéziseim bizonyításához kétféle módszert alkalmazok: interjút készítek tíz magyar bookstagrammerrel, majd elemzem a 2021-ben közzétett könyves tematikájú Instagram posztjaikat. Dolgozatom fő célja egy általános kép kialakítása a magyar bookstagram közösségről.

CSEH PATRÍCIA

(*Kommunikáció- és médiatudomány, MA*)

Egy Instagram rajongói oldal felépítése, a követők különböző csoportjai és az általuk létrehozott szövegek médiatudományi vizsgálata (x.endless.lunatic.x)

Dolgozatom és kutatásom korpusza egy általam létrehozott Instagram rajongói oldal, amely két japán visual kei zenekar, az X Japan és a Luna Sea köré épül. A saját rajongói oldalamon keresztül próbáltam felderíteni az online térben (az Instagrammon) szerveződő rajongói közösségek legfontosabb jellemzőit és működését. A dolgozatban különbséget tettem a rajongói oldal követőinek csoportjai között, bemutatva az eltérő típusokat, ezen kívül a zenészek által posztolt tartalmakat, illetve a tartalmakhoz kapcsolódó rajongók által létrehozott kommenteket vizsgáltam a tartalomelemzés módszerével. A kutatás során alkalmaztam a személyes storytelling módszerét is, valamint kérdőíves (igen-nem válaszlehetőség az Instagram „poll” nevű funkció felhasználásával) kutatást is végeztem a követők között, hogy átfogóbb képet kaphassak a rajongók közötti paraszociális kapcsolatokról. Célom, hogy a felhasznált kutatási módszerek segítségével bemutassam az adott online rajongói közösséget, átfogó képet nyújtsak annak felépítéséről, működéséről és a rajongók különböző aktivitásairól.

KŐSZEGI ZSÓFIA

(*dokumentumfilm-rendező, MA*)

Filmnyelvi elemek adaptációja az intellektuális képességszavar nyelvi szintjein a kultúrához való jog védelme jegyében

Dolgozatomban arra keresem a választ, hogy a könnyen érthető kommunikációt – mint az értelmileg akadályozott személyek számára revideált újszerű, friss szaktudást – hogyan lehet összekapcsolni a napjainkban már-már evidensnek számító filmnyelvi eszközökkel, létrehozva ezáltal a könnyen érthető filmet. Írásomban bemutatom a könnyen érthető kommunikációt mint szemléletmódot és módszertant. Kutatásom egy gyógypedagógus és mozgóképzéses hallgatókból álló csoport kooperatív kezdeményezését tárgyalja és vizsgálja röviden módszertani kézikönyvük bemutatásával. Ezt követően egy saját, értelmileg akadályozott személyek számára készített dokumen-

tumfilmet elemzek különös tekintettel a film kihívásaira, annak elméleti és gyakorlati összefüggéseire. Dolgozatom a kognitív megismerő folyamatok sajátosságait járja körbe, s veti össze azokat a legfontosabb filmnyelvi eszközökkel. Teszi ezt egyrészt az önreflexiót helyettesítendő, másrészt egy empirikus kutatás víziójával, mely új lehetőségeket teremthet a könnyen érthető filmek – nem kizárólag auditív, hanem vizualításra is épülő – elkészítésének megismeréséhez.

HELSTÁB MARTIN

(Dokumentumfilm-rendező, MA)

Tárgy és környezet viszonyának átformálása az absztrakt film eszközeivel

Az ember évezredek óta épít kültéren egyszerű, természetes anyagokból művészeti alkotásokat, ezt az elmúlt 60 évben a land art mozgalom installációi képviselték. A modern technológia alkalmazásával sötét stúdiókban létrehozott animációs és kísérleti filmek a művészet berkeiben egy ettől nagyon távoli világnak tűnnek. Az én projektem mégis ennek a falnak a lebontása, egy olyan film létrehozása, ahol nem csak a művészetben találjuk meg a két út közti közös nevezőt, hanem a természetes és mesterséges fogalmát is újragondolhatjuk. A projektem címe „Tárgy és környezet viszonyának átformálása az absztrakt film eszközeivel”. Ez egy film elkészítését foglalja magában, ami azt vizsgálja, hogy egy természeti térbe helyezett idegen tárgy annak részeként fogható-e fel, ha az az élőlényekre jellemző tulajdonságokat imitál. A film megvalósítása úgy zajlik, hogy egy természeti környezetbe helyezett, általam alkotott absztrakt kinetikus szobrot rögzíték videóra, majd a vizuális és hangyi elemeket manipulálva egyre jobban leegyszerűsíttem, végül egynemű formák viszonyrendszerét hozva létre. Ezen a lecsupaszított formanyelven a néző számára elmosódik a természetes és mesterséges határa. Más elvek mentén különböztetjük meg a kép részeit: vannak mozgó és álló elemek, hideg és meleg színek, szögletes és ívelt formák. Hiába marad ugyanaz a felvétel alapja, már a dokumentált valóságnak egy másik rétegét szemlélhetjük. Személyes motivációm több ágról ered. Tizenhárom évig tanultam vizuális művészetet Lantos Ferenc festőművész interdiszciplinaritáson alapuló módszereivel, aminek a lényege épp a projekt egyik alapja, hogy megtaláljuk azokat az építőelveket és funkciókat a világban, amelyekből az élőlények és a művészi alkotások is állnak. Ezalatt sok plasztikai művet és installációt készítettem, melyek a tervezett filmemben szereplőhöz hasonlóak. Korábbi biológusi tanulmányaim során olyan ökológiai kutatócsoport munkájában vettem részt, ahol állatfajokat azonosítottunk bagolyköpetekből a csontjaik morfológiai jegyei alapján, az élő struktúrák természettudományos vizsgálata így az érdeklődésem része. Eddigi animációs és kísérleti kisfilmjeimet mind a projekthez köthető tematikával és formával készítettem. Vizsgáltam bennük a rész-egész kérdést, természeti rendszerek anomáliáit, és technikájukban is többször nyúltam videófelvételek absztrahálásához.

FILOZÓFIA

Helyszín: B 135/1

Kezdés: 9.00

Zsűri: Prof. Somos Róbert, egyetemi tanár, elnök

Tagok: Dr. Pete Krisztián, egyetemi adjunktus; Dr. Bagi Zsolt, egyetemi adjunktus;

Dr. habil Barcsi Tamás, egyetemi docens

ELŐADÁSOK

Daradics Boglárka: Terminológiai vizsgálódások Lukács György regényelméletében
Zsupos Norbert: A művészet igazsága. Destrukció és szubtrakció Badiou művészetfilozófiájában

Ónya Balázs: A naturalizmus esete a társadalmi fajtákkal

Csabay István: Az arányosság problémája Cesare Beccaria jogelméletében

Horváth Mihály: A konszenzuális kultúra két fajtája Bagi Zsolt és András Csaba kultúraelméletében

REZÜMÉK

DARADICS BOGLÁRKA

(*Filozófia, MA*)

Terminológiai vizsgálódások Lukács György regényelméletében

Dolgozatomban Lukács regényelméletének vizsgálatára összpontosítok, különös tekintettel az egészkompozícióra nézve szervezőerővel rendelkező fogalmakra. Tézisem szerint a regényelmélet releváns módon rekonstruálható a terminológia analizálásán keresztül, sőt e megközelítés több ízben megvilágító és újszerű megállapításokat eredményezhet. A dolgozat két fő részből áll: az első részben a regényelmélet, valamint fogalomrendszerének kontextualizálását végzem el. Először Theodor W. Adorno filozófiai terminusokról szóló elgondolásai alapján módszertani szempontból pozícionálom dolgozatomat. Ezt követően három szempont mentén (diszciplináris meghatározottság, szintetikus szemléletmód, weberi ideáltípusok) vázolom azokat a jellemzőket, amelyek meghatározóak lehetnek a regényelmélet fogalmainak megalkotásakor. A dolgozat második részében, először röviden tárgyalom azt az ún. többszintű fogalmi konstrukciót, amelyben meglátásom szerint adekvát módon szemléltethetők a Lukács által használt

terminusok. Mindezek után a regény és az eposz fogalmait vizsgálom meg a kapcsolódó fogalmakkal együtt, bemutatva ezzel egyúttal a regényelmélet elvi megfontolásait is. Ezt követően két, a regényelméletet több ízben meghatározó fogalmat, a totalitás és az irónia fogalmait teszem elemzés tárgyává.

ZSUPOS NORBERT

(*Filozófia, MA*)

A művészet igazsága. Destrukció és szubtrakció Badiou művészetfilozófiájában

Badiou gondolkodásában művészet és igazság kapcsolatát két szempontból közelíthetjük meg. Egyrészt a művészi gyakorlatok az igazság előállítójaként a filozófia feltételét alkotják, másrészt a művészet igazságát a kulturális relativizmust, illetve a művészet esztétikai meghatározottságát kizáró immanencia és szingularitás jellemzi. Előzetes hipotézisem, hogy a művészi igazság immanens és szinguláris minősége olyan „atemporalis” struktúrát foglal magában, amely egyúttal kifejezi a műalkotások destruktív jellegét. Ebből kiindulva azt mutatom be, hogy Badiou filozófiájában a művészi igazság, mely a szubtrakció alapján nyilvánul meg, elválaszthatatlan a művészi tevékenységek destrukción nyugvó folyamatától. Dolgozatomban azt az állítást fogalmazom meg, hogy a művészet igazsága a destrukción és szubtrakción keresztül határozható meg. E meghatározás alapján nemcsak művészet és kultúra viszonya, de a művészi gyakorlatokban kibontakozó politikai konzekvenciák szintén rekonstruálhatók.

ÓNYA BALÁZS

(*Filozófia, MA*)

Az igazság korrespondencia-elméletének dualista változata

Dolgozatom fő kérdése, hogy a társadalmi fajták egy bizonyos értelmezése összeegyeztethető-e a naturalizmussal. Először összefoglalom az ontológiai és a metodológiai naturalizmust, kitérve azokra a főbb jellemvonásokra, amelyek kihívást jelenthetnek a társadalmi fajták naturalizálhatóságával kapcsolatban. Ezt követően rekonstruálok a természeti és társadalmi fajták közti distinkciót, majd kitérek az általam leginkább alkalmasnak vélt demarkációs jelöltre, a fogalmi konstitúcióra, valamint felvázolok egy, a társadalmi fajtákkal kapcsolatos mérsékelt realista álláspontot, amely lehetővé teszi ugyan, hogy a társadalmi fajtákra vonatkozó kijelentéseink ne legyenek szubjektívek, mégsem állíthatjuk azt, hogy ezen fajták példányai objektív vizsgálódás tárgyává tehetők. Dolgozatom végén amellettt érvelek, hogy a társadalmi fajták általam nyújtott

értelmezése nem kompatibilis sem az ontológiai, sem a metodológiai naturalizmussal, továbbá védelmembe veszem a metodológiai regionalizmust.

CSABAY ISTVÁN

(*Filozófia, MA*)

Az arányosság problémája Cesare Beccaria jogelméletében

Dolgozatomban Cesare Beccaria jogelméletének a bűncselekmények és a büntetések közötti arányosságra vonatkozó megállapításait vizsgálom. Noha a filozófiatörténeti kánon a szerzőt alapvetően az utilitarista hagyományban helyezi el, az arányosság ki-tüntetettsége nyomán számos szerző a (negatív) retributivista elköteleződésai mellett érvel. Dolgozatomban arra kívánok rámutatni, hogy 1) Beccaria negatív retributiviz-musa mellett érvelő szerzők súlyos módszertani hibába esnek; 2) a mű az arányosságot két értelmében használja, azonban végső soron mindkét koncepció plauzibilisen értel-mezhető egy utilitarista perspektívából.

HORVÁTH MIHÁLY

(*Szabaddölcészet, BA*)

A konszenzuális kultúra két fajtája Bagi Zsolt és András Csaba kultúraelméletében

1968 májusának elbukott kiütkeresését követően, korunkra általánossá vált a kultu-rális amnézia. A modernitás emancipatórikus hagyományának kivészése az elköte-lezett kultúraelmélet érbevágó problémája. A századvégre tetőző kulturális-politikai válságot megelőző/feloldó kulturális formációk feltárásának/konstruálásának célki-tűzését két programadó szövegben, Bagi Zsolt *Az esztétikai hatalom elmélete – Kul-turális Felszabadítás egy Újbarokk korban*, valamint András Csaba *Az emancipato-rikus kultúra és a képzelet paralízise* című munkájában vizsgáltuk meg. A két szöveg elméleti fókuszpontjainak összevetése mentén, az alkalmazott fogalmak ütköztetésén és a lehetséges megoldások felvázolásán keresztül, egy olyan teoretikus keretet alkot-tunk meg, amely kiegészítést nyújthat a kultúraelméleti modellekben kirajzolódó, a politikai emancipációhoz szükséges kulturális feltételekhez.

PSZICHOLÓGIA I.

KOGNITÍV- ÉS SZOCIÁLPSZICHOLÓGIA

Helyszín: B/214

Kezdés: 8.00

Zsűri: Dr. habil. Lábadi Beatrix, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. Restás Péter, egyetemi adjunktus; Dr. Inhof Orsolya, egyetemi tanársegéd

ELŐADÁSOK

Rendes Réka: Az átkeretezés mint implicit érzelemszabályozási folyamat vizsgálata: fMRI-kutatás

Fodor Róbert: Szexuális kisebbségek mentális egészségi diszparitásának és kockázatos szexuális viselkedésének vizsgálata magyar mintán

Zentai Zsuzsanna: A narráció hatása a kollektív áldozati pozíció megítélésére a magyar-román konfliktusban

Csibi Kriszta Zsuzsanna: Az interaktív digitális környezet és a szülői mediáció tanulásra gyakorolt hatása

Joubert Bence: Do human competences change with the internet era? A comparative study between generations

Rayman Judit: Előzzük meg a kárt! – Egy alternatív drogprevenciós foglalkozás értékelése pécsi és vidéki iskolákban

Kiss Botond: Vér-sérülés-injekció fóbia esetén fellépő figyelmi torzítások vizsgálata cued Visual Probe Task paradigmával

Fejes Noémi: A mcadams-i ágencia validálása az ágencia nyelvi jegy segítségével

Csabai Orsolya: Munkahelyi stressz az egészségügyi dolgozók körében

Rawan Hamed Mohamed Zaky Mohamed: The effect of the strategic facial processing on familiar face recognition in adults

Csonka Otília: Az analitikus kognitív stílus és a kognitív flexibilitás kapcsolata a paranormális hiedelmekkel

Dobi Barka Zsuzsanna: A halál szociális reprezentációja egy világjárvány idején

Tóth Babara: Power Challenging and System Justification Effect of Perceived Threat

Falusi Titanilla: Az ágencia és a vállalkozói sikeresség közötti kapcsolat vizsgálata pitch szövegek mentén

REZÜMÉK

RENDES RÉKA
(*Pszichológia, MA*)

Az átkeretezés mint implicit érzelemszabályozási folyamat vizsgálata: fMRI-kutatás

Az érzelmi működés dinamikus, komplex folyamatok összessége. Az érzelemszabályozás, amely az érzelem kialakulásával szorosan összefonódik, végbemehet nemcsak explicit, tudatos és szándékos módon, de automatikusan, implicit módon is. Jelen kutatásban kíváncsiak voltunk arra, hogy az implicit átkeretezés, mint érzelemszabályozási stratégia milyen idegrendszeri struktúrák aktivációját hívja elő, valamint milyen mértékben hatékony a negatív érzelmek elaborációjában szubjektív értékelés alapján. A vizsgálat során fMRI felvételek készültek miközben a résztvevőknek egy szocioemocionális inger reinterpretációját kellett végrehajtaniuk. Az átkeretezési feladat negatív kondíciójában (negatív címkével ellátott képekre) megnövekedett occipitális, temporális, dorzomediális prefrontális, inferior frontális, hippocampális és parahippocampális aktivációt regisztráltunk. Eredményeink arra mutatnak, hogy a negatív érzelmek implicit átértékelése már az inger jelenlétében lezajlik a dmPFC működésén keresztül.

FODOR RÓBERT
(*Pszichológia, BA*)

Szexuális kisebbségek mentális egészségi diszparitásának és kockázatos szexuális viselkedésének vizsgálata magyar mintán

Kutatásunkban a szexuális kisebbségek mentális egészségbeli diszparitását vizsgálatuk magyar mintán, különös tekintettel az öngyilkossági kockázatra, pszichológiai jóllétre, a kényszeres szexuális viselkedésre, homonegativitásra, a comingoutra és a szexuális droghasználatra vonatkozóan online, önbevallásos kérdőíves módszerrel 2021 decemberében. Emelkedett mértékű reménytelenséget igazoltunk a bi- és pánszexuális kisebbségeknél. A szexuális orientáció pszichológiai jóllétre vonatkozó hatását nem igazoltuk. A szexuális droghasználatot kapcsolatba hoztuk a hiperszexualitás megküzdés faktorával, és a homoszexualitással is találtunk gyenge kapcsolatot. Homonegativitást mind a többség, mind a kisebbség esetén mértünk, ami a kisebbségek esetén az internalizált homofóbia konstruktumát jelezheti. Megállapítottuk, hogy a mintánk jelentős része legalább a szűk baráti, támogató környezetében felvállalja identitását, azonban a teljes outság alacsony.

ZENTAI ZSUZSANNA

*(Pszichológia, BA)***A narráció hatása a kollektív áldozati pozíció megítélésére a magyar-román konfliktusban**

Jelen vizsgálatunk célkitűzése a narráció hatásának vizsgálata volt a kollektív áldozati pozíció észlelésére, valamint az egyes csoportoknak tulajdonított érzelmekre. Ezt a magyar-román konfliktus mentén vizsgáltuk független mintás vizsgálati elrendezéssel. Két vizsgálati helyzetet hoztunk létre manipulált szövegek segítségével, melyek közül az egyik a magyarok, a másik a románok áldozati pozícióját hangsúlyozta. Ezután kérdőívek segítségével megnéztük, hogy az egyes szövegeket olvasó személyek inkább a magyarokat, vagy inkább a románokat tekintik áldozatnak, valamint rákérdeztünk arra is, hogy milyen érzelmeket tulajdonítanak az egyes csoportoknak. Az eredmények szerint az áldozati pozíció hangsúlyozása nem befolyásolta az egyes csoportok áldozatiságának észlelését. Emellett a szövegek manipulációja képes volt befolyásolni az egyes csoportoknak tulajdonított érzelmeket.

CSIBI KRISZTA ZSUZSANNA

*(Pszichológia, BA)***Az interaktív digitális környezet és a szülői mediáció tanulásra gyakorolt hatása**

Kutatásunkban azt vizsgáltuk, hogyan befolyásolják az interaktív okoseszközök a kisiskolások ismeretsajátítását, és milyen kapcsolatban áll a teljesítménnyel a gyerekek eszközhasználatára vonatkozó szülői mediáció. A vizsgálatban 77 gyerek vett részt, 3 kutatási helyzetben: interaktív, multimédiás és kontroll csoport. Az ismeretanyag bemutatása után a gyerekeknek felidézni kellett válaszolni, felmértük még különböző kognitív képességeiket is. A szülőket egy önkitöltős kérdőívre kértük fel gyermekeik eszközhasználatára és a szülői mediációra vonatkozóan. Eredményeink alapján, ha az ismeretanyag átadása okoseszközzel, interaktív formában történik, a gyerekek jobban teljesítenek a felidezésben. Másodszor, a szülői mediáció és teljesítmény között kapcsolat van, a mediáció a különböző csoportokban eltérő mértékben befolyásolta a teljesítményt. Kutatásunk megerősíti a korábbi eredményeket, miszerint a tanulás hatékonysága érdekében megfelelő eszközökre van szükség, és támpontot nyújt a hatékony eszköz sajátosságait illetően. A szülői mediáció hatásának feltárása egy új perspektívát nyújt a jelenség vizsgálatában.

JOUBERT BENCE
(*Psychology, BA*)

**Do human competences change with the internet era?
A comparative study between generations**

In the modern days internet usage skyrockets and becomes the usual way of communication, work, information, learning and entertainment in the lives of everybody. As Umberto Eco (1964) wrote, each change in the history of communication recalled apocalyptic and integrated views. A few scholars are concerned about how the internet era will affect our abilities and skills as humans. The internet platforms are the space for most of our human activities. Thus the question is how we as humans will be transformed by this change. In a historical frame as in these two decades we are still living the wild west of this change. In this study we framed a dynamic approach to human beings, looking after differences in their abilities between younger and older generations of internet users through the following competences: communication, creativity, critical thinking, mentalization, memory and concentration skills.

RAYMAN JUDIT
(*Pszichológia, MA*)

**Előzzük meg a kárt! – Egy alternatív drogprevenációs foglalkozás
értékelése pécsi és vidéki iskolákban**

Jelen tanulmányunkban legfőbb célkitűzésünk a drogprevenációs programok fontosságára való figyelemfelhívás volt, azon belül is pedig az interaktivitás jelentőségének bemutatása a tudáselsajátításban és az élményekben. Ehhez elméleti alapként bemutattuk a preveníció fogalmát és szintjeit, a drogpreveníció fogalmát, emellett pedig felvázoltuk a drogprevenációs programok helyzetét és hatékonyságát Magyarországon és országhatáron kívül egyaránt. Vizsgálatunkban egy már évtizedek óta működő preveníós program hatékonyságát vizsgáltuk, melyek foglalkozásain résztvevő megfigyelőként vehettünk részt. Összesen öt darab kutatói kérdéssel dolgoztunk, melyek a diákok tudásfelmérését vélték felmérni a foglalkozások előtt, illetve után, emellett pedig vizsgálták a kérdőívekben szereplő szekciók tartalmát is. A vizsgálatban összesen 58 általános- vagy középiskolás tanuló vett részt, akik öt vidéki vagy pécsi iskolában vehettek részt az említett programban. A kitöltők adatait a program munkatársai biztosították számunkra, melyet egy általuk kidolgozott kérdőívvel vettek fel az első foglalkozás előtt, illetve a második foglalkozás után, így vizsgálva a diákok fejlődését. A válaszok kódolása után különböző statisztikai eljárásokat (non-metrikus egyszem-

pontos varianciaanalízis; korrelációs mátrix) folytattunk az adatok összehasonlítása és értelmezése érdekében. Emellett az IRaMuTeQ szoftverrel szófelhőt készítettünk a kérdőívben szereplő önálló válaszadói asszociációs kérdések könnyebb értelmezhetőségéért. Eredményeink alapján elmondhatjuk, hogy nem minden esetben találtunk szignifikáns különbséget a diákok program előtti, illetve utáni tudásában, ezzel szemben nem-szignifikáns pozitív irányú elmozdulást tapasztalhattunk. Szignifikáns különbséget véltünk felfedezni a diákok illegális szerek veszélyességéről adott válaszaiban. A tanulók által adott visszajelzések a programon tapasztalt saját érzéseikkel, a foglalkozások hasznosságával, illetve a csoportvezetők munkájának elégedettségével mind abszolút pozitívnak tekinthető. A vizsgálatunkban résztvevő drogprevenciós program megtestesíti az elméleti háttérben bemutatott programot, mely hatékonyan, interaktívan és játékosan közelíti meg a fiatal tanulók életében jelentkezhető problémákat. A hivatásos segítő szakmabeli munkatársak vezetése pedig kiemelten jelentős a nyílt és őszinte párbeszéd megteremtésében, mely során a tanulóknak nem kell félniük attól, hogy mit osztanak meg az osztályteremben.

KISS BOTOND

(Pszichológia, MA)

Vér-sérülés-injekció fóbia esetén fellépő figyelmi torzítások vizsgálata cued Visual Probe Task paradigmával

A specifikus fóbiák egyik altípusa a vér-sérülés-injekció (VSI) fóbia, amely esetén az érzelmi reakciót a vér, sérülések vagy orvosi beavatkozások látványa vagy gondolata váltja ki. A fenyegető tartalmú ingerek feldolgozása előnyben részesül más ingerekkel szemben. Egy ilyen fenyegető tartalmú inger helyét előrejelző semleges inger kialakíthatja a figyelmi elfogultság egy előzetes formáját. Ilyen vizsgálati helyzetben a torzítások csak az anticipációs hatásoknak köszönhetőek, a tényleges ingerbemutatásból eredő hatások nélkül. Jelenleg adatfelvétel fázisában tartó kutatásunkban azt vizsgáljuk, hogy VSI-vel kapcsolatos fenyegető tartalmak esetén miként lép fel ez a hatás. Módosított dot-probe paradigmát használunk, mely során az érzelmi töltetű képeket előrejelző ingerekhez kötjük. Célinger bemutatása esetén a résztvevőknek a pozíciójának megfelelő gomb lenyomásával kell reagálniuk. A rendelkezésünkre álló mintán (21 fő) elvégzett statisztikai elemzésekből kiderül, hogy a VSI fóbiához köthető tartalmak esetén megfigyelhető figyelmi torzítás, mely mértékét befolyásolja a tapasztalat, a szorongás és az undorérzékenység.

FEJES NOÉMI
(*Pszichológia, BA*)

A mcadams-i ágencia validálása az ágencia nyelvi jegy segítségével

A narratív pszichológiai elemzések egyik sokat kutatott témája az ágencia, ami a szándékos, aktív cselekvést jelenti. McAdams létrehozott egy kódrendszert, mely négy téma segítségével méri az ágenciát jelentős élettörténeti eseményekben: önuralom; státusz/győzelem; teljesítmény/felelősség és képesség tétel. Az ágencia a nyelvi jegyek vizsgálataival is mérhető. Az ágencia nyelvi jegy összetevői az aktivitás, a passzivitás, az intenció és a kényszer. Dolgozatomban a mcadams-i kódrendszer validálására tettem kísérletet az ágencia nyelv jegy segítségével. Kutatásunkban 57 élettörténeti interjúban kódoltuk az ágenciát e két elemzési szempont szerint. Hipotézisünket, mi szerint a mcadams-i ágencia és az ágencia nyelvi jegy között erős korreláció van, az eredmények cáfolták: gyenge és közepes korrelációkat fedeztünk fel az ágencia összpontszámok és az egyes összetevők között. Az eredmények arra engednek következtetni, hogy McAdams kódrendszerének témái nem fedhetők le teljesen a nyelvi jegy összetevőivel. A validálás nehézségében kulturális különbségek is szerepet játszanak. A kódrendszer validálásához további kutatások szükségesek.

CSABAI ORSOLYA
(*Pszichológia, BA*)

Munkahelyi stressz az egészségügyi dolgozók körében

A dolgozat célja az egészségügyi szférában dolgozók stressz terheltségének és pszichés jóllétének vizsgálata a koronavírus járvány előtti és alatti időszak összehasonlításában. Hipotéziseim, hogy az egészségügyi dolgozók magasabb munkahelyi stresszt élnek át a koronavírus járvány ideje alatt, mint előtte, illetve, hogy a munkahelyi stressz mértéke és a vírustól való félelem kapcsolatot mutat a dolgozók szubjektív egészségügyi állapottal és jóllétével. A vizsgálathoz két adatfelvétel készült. A kutatásban a COPSOQ II kérdőív került alkalmazásra, valamint egy skála. Az eredmény, hogy az egészségügyi dolgozók körében a munkahelyi stressz kapcsolatban áll a Koppenhágai kérdőív egészségi állapotra és jóllétre vonatkozó faktoraival a COVID-19 járványhelyzet harmadik hullámának idején, ellenben a koronavírustól való félelemmel, amivel nem találtam összefüggést ugyanezen változókkal. Továbbá nincs különbség a járványhelyzet előtti és alatti időszak között a munkahelyi stressz tekintetében.

RAWAN HAMED MOHAMED ZAKY MOHAMED

*(Psychology, BA)***The effect of the strategic facial processing on familiar face recognition in adults**

Experimental research highlighted an essential role of strategic facial processing in facilitating the recognition of familiar faces. This research questioned the same effect in a sample of 26 university students aged 19-36. It was hypothesized that using different strategies of facial processing will be reflected in different reaction times and that subjects who rely particularly on physical feature processing strategy will have longer fixation gazes on familiar faces than those who do not. 18 females and 8 males completed a face recognition task. Their reaction times and fixation lengths were recorded through an eye-tracking system. The hypothesis was not supported as there was no significant difference among participants who used featural processing strategy, similarity-based or stereotypical strategies and the other group. An independent samples t-test also indicated no significance between the fixation time of participants who used featural processing and others who did not.

CSONKA OTÍLIA

*(Pszichológia, BA)***Az analitikus kognitív stílus és a kognitív flexibilitás kapcsolata a paranormális hiedelmekkel**

Kutatásunk célja, hogy megvizsgáljuk az analitikus gondolkodás és a kognitív flexibilitás paranormális hiedelmekre gyakorolt hatását. A végzettség, a kor, a nem hatását és a vallásos hiedelmekkel való kapcsolatát is elemezzük. A vizsgálati személyek (N=324) a CFS és az R- PBS kérdőíveket, valamint a CRT és BRC analitikus gondolkodást mérő teszteket töltötték ki. A hagyományos vallásos és a paranormális hiedelmek között szoros kapcsolat van: a hívő egyének egyaránt hisznek egy felsőbb erő létezésében. Az analitikus gondolkodásmóddal jellemezhető egyének feltehetőleg azért hisznek kevésbé a paranormális jelenségekben, mert mindent elemeznek, amit tapasztalnak. A magasabb végzettséggel rendelkező egyének kevésbé hisznek a paranormális jelenségek létezésében. Feltételezhetően az oktatás miatt, amely az analitikus gondolkodáson keresztül befolyásolja a paranormális hiedelmeket. A kognitív flexibilitás nyitottabb gondolkodással és az efféle hiedelmek elfogadásával párosulhat.

DOBI BARKA ZSUZSANNA

*(Pszichológia, BA)***A halál szociális reprezentációja egy világvjárvány idején**

Kutatásunk egyrészt a halál szociális reprezentációjának feltárására irányult a COVID-19 járvány kiélezett, kivételes kontextusában, másrészt a vírussal kapcsolatos tapasztalatok halálfélelemre gyakorolt hatását vizsgáltuk. Ehhez szabad asszociációs módszert alkalmaztunk, valamint a halálfélelem mérő MFODS kérdőív négy alskáláját és az élet értelmének megélését és keresését mérő MLQ-H kérdőívet használtuk a COVID-19 vírussal kapcsolatos, illetve a halál utáni létbe vetett hitet és a vallásosságot mérő kérdések mellett. Összefüggést találtunk a halálfélelem és a demográfiai tényezők, a vírussal kapcsolatos tapasztalatok, az MLQ-H faktorok, a vallás és a halál utáni létbe vetett hit között. Az eredményeink azt mutatják, hogy a járvány főként az ismerősök megbetegedésének súlyosságán keresztül hozható kapcsolatba a halálfélelemmel és az asszociációkat érintő eltérésekkel, ugyanakkor a víruson átesett és át nem esett személyek reprezentációi közt is hangsúlybéli eltolódások jelentkeztek.

TÓTH BABARA

*(Psychology, BA)***Power Challenging and System Justification Effect of Perceived Threat**

In the present study, we examined how threat perception (Climate Change, Islamic fundamentalism, and Refugee Crisis), conspiracy theories, system justification, and the trust in government and outgroups affect each other. The data were collected from 463 Hungarian participants. According to the integrated threat theory (ITT), Climate Change is a realistic threat, while Islamic fundamentalism and Refugee Crisis are rather symbolic threats that are perceived to threaten the ingroup's values and welfare, therefore, they are also associated as system threats. Conspiracy theories and system justification have the same motivational needs such as making sense of events, feeling protected, and avoiding existential threats. All three threats facilitate conspiracy mentality, the Islamic fundamentalism and Refugee Crisis also predict higher system justification. Both Islamic fundamentalism and Refugee Crisis affect the trust in outgroups negatively, however, through system justification they increase the trust in outgroups. Though conspiracy beliefs and system justification are positively associated, the effect of perceived threats on the trust in government is different, conspiracy mentality decreases it while system justifying beliefs increase it.

FALUSI TITANILLA

(Pszichológia, BA)

Az ágensia és a vállalkozói sikeresség közötti kapcsolat vizsgálata pitch szövegek mentén

A befektetés megszerzése egy vállalkozás korai szakaszában kritikus, enélkül az egyén nem tudja elindítani, növekedésre bírni a vállalkozását. Azonban a befektetőket meggyőzni az ötlet potenciális sikerességéről nagy kihívás. Nagy jelentősége van annak, hogy a vállalkozó hogyan kommunikál, hiszen ezen keresztül képes alakítani a befektetők ítéleteit. Nem csak az fontos, hogy mit mond el, hanem ugyanannyira fontos, hogy ezt hogyan teszi. A vállalkozói pitchek kutatása egy kurrens terület, amelynek legfőbb célja, azon a strukturális, retorikai és nyelvi jegyek azonosítása, amelyek mentén egy sikeres pitchet fel lehet építeni. A Cápák között műsor pitchében (N = 154) előforduló nyelvi jegyeket elemeztük, különösen az ágenciát. Eredményeink alapján megállapítható, hogy azok a startupperek, akik valamilyen támogatást kaptak szignifikánsan magasabb értéket értek el az E/3-ban megfogalmazott, cégükre, ötletükre és termékeikre vonatkozó ágencia pontszámában. Levonhatjuk azt a következtetést, hogy a befektetés megszerzéséhez nagyban hozzájárul, ha a vállalkozó az ötletét antropomorfizálja, vagyis emberi tulajdonságokkal ruházza fel.

PSZICHOLÓGIA II.

SZEMÉLYISÉG, EVOLÚCIÓS ÉS KLINIKAI PSZICHOLÓGIA

Helyszín: B/218

Kezdés: 8.00

Zsűri: Dr. habil Meskó Norber, egyetemi docens, elnök

Tagok: Bodó-Varga Zsófia, egyetemi tanársegéd; dr. Teleki Szidalisz, egyetemi adjunktus

ELŐADÁSOK

Csuka Csanád: A diadikus coping és a párkapcsolati elégedettség összefüggéseinek vizsgálata

Öry Fanni: A kozmetikai műtét elfogadásának pszichológiai háttere: a tárgyiasított testtudat és a kényszeres személyiség szerveződés

László Réka: A vizsgaszorongást befolyásoló tényezők: a hexaco személyiségvonások és az érzelmszabályozás vizsgálata

Öry Fanni: A Szexuális Rendszer Működése Kérdőív magyar változata (SSFS-H): pszichometriai elemzés és validálás

Kiss Dóra Eszter: „A természet sötét oldala”: Sötét személyiségvonások befolyása a természetes környezettel ápolt kapcsolatra és étellel való elégedettségre

Zilahi Léna: Az alapvető pszichológiai szükségletek és a párkapcsolati elköteleződés összefüggéseinek vizsgálata

Csányi Edit: A nők színlelt orgazmussal összefüggő szocioszexualitásának és pármegtartási mintázatának feltárása - összefoglaló

Szalai Friderika: Drámai kötelékek. A B-klaszterre jellemző maladaptív személyiségvonásokkal rendelkező személyek kötődési mintázatainak és páros megküzdési stratégiáinak feltérképezése

Jánosi Henrietta Réka: „Jóból is megárt a sok?” A testedzésfüggőség érzelmszabályozási és motivációs háttere című

Várhelyi Boglárka: Sémák a sötét triádban

Fehér Vivien: A személyiségvonások dinamikusságának vizsgálata az affektív töltetű vizuális ingerrendszerek tükrében

Dudás Barnabás – Süli Pálma: Mi van a dobozban? A lootbox használat lélektana

REZÜMÉK

CSUKA CSANÁD

*(Pszichológia, BA)***A diádikus coping és a párkapcsolati elégedettség összefüggéseinek vizsgálata**

A stresszt a legtöbb esetben individuális szinten értelmezi mind a köznyelv, mind a szakirodalom. Jelen vizsgálatban azonban diádikus szinten foglalkoztam a témával. A kutatás célja a diádikus coping, illetve a párkapcsolati elégedettség összefüggéseinek elemzése volt. 141 fő vett részt a vizsgálatban, akik két kérdőívből álló kérdőívcsomagot tölthettek ki. Eredményeim szerint a különböző diádikus coping stratégiák szignifikáns együttjárást mutatnak a párkapcsolati elégedettséggel. Mindezen eredmények mellett szignifikáns nemi különbségeket is feltárt a vizsgálat, amelyeket evolúciós pszichológiai keretek között kíséreltem meg értelmezni. A téma vizsgálata rendkívül érdekes, továbbá a párterápiás munkának köszönhetően gyakorlati haszonnal is jár.

ÖRY FANNI

*(Pszichológia, MA)***A kozmetikai műtét elfogadásának pszichológiai háttere: a tárgyiasított testtudat és a kényszeres személyiség szerveződés**

A kozmetikai eljárások célja a fizikai megjelenés vagy bizonyos testi jellemzők megváltoztatása a kliens vonzerejének növelése érdekében. A nők gyakran alkalmaznak szépségszervi beavatkozásokat testük formálására. Minél jobban internalizálják a fizikai megjelenésükre irányuló társadalmi elvárásokat, annál inkább tárgyként tekintenek testükre. A nők saját testükhöz való viszonyulásának alakulásában a szelf-tárgyiasítás mellett a személyiség szerveződése is egy jelentős tényező. Jelen kutatásban a kozmetikai beavatkozások iránti nyitottságot vizsgáltuk felnőtt nők körében ($M = 30,1$ év; $SD = 11,3$) a tárgyiasított testtudattal és a kényszeres személyiség szerveződéssel összefüggésben. Az adatfelvétel online történt. Eredményeink alapján felnőttkorban a saját testtel kapcsolatos szubjektív érzések a döntőek a szépségszervi beavatkozások választásában. A befolyásoló faktorok közül a fizikai megjelenéssel kapcsolatos elégedettség és a testtel kapcsolatos szégyenérzet erőssége a meghatározó, míg az obszesszív-kompulzív viselkedés nem játszik szerepet a plasztikai eljárások iránti attitűdben.

LÁSZLÓ RÉKA
(*Pszichológia, BA*)

A vizsgaszorongást befolyásoló tényezők: a hexaco személyiségvonások és az érzelemszabályozás vizsgálata

Minden évben tanulók milliói teljesítenek alul az iskolákban és az egyetemeken a vizsgaszorongás miatt. Dolgozatom célja feltárni, hogy mely személyiségvonások járnak együtt a magas vizsgaszorongással, illetve megvizsgálni, hogy mely érzelemszabályozási mechanizmusok állnak kapcsolatban vele, mindemellett a nemi különbségekre is kitérek. A mintát 18 és 51 év közötti személyek alkották (N=121), az adatgyűjtés online, önkéntes kérdőívek segítségével valósult meg. Jelen mintán szignifikáns különbség mutatkozott férfiak és nők között a vizsgaszorongás mértékében, valamint az érzelemszabályozás adaptivitásának tükrében is. Eredményeim szerint a vizsgaszorongás együtt jár négy HEXACO vonással. Emellett korrelációt találtam a maladaptív érzelemszabályozás és a vizsgaszorongás között, továbbá feltártam, hogy mely stratégiák, milyen mértékben járnak együtt vele. A dolgozatomban rámutatok a személyiségvonásaink és az érzelemszabályozó mechanizmusaink fontosságára, és hogy ezek ismeretében, miként tudunk fejlődni, annak érdekében, hogy csökkenjen a vizsgaszorongásunk.

ÖRY FANNI
(*Pszichológia, MA*)

**A Szexuális Rendszer Működése Kérdőív magyar változata (SSFS-H):
pszichometriai elemzés és validálás**

A szexuális viselkedési rendszer a szexuális ingerek hatására aktiválódik, és olyan konkrét cél megvalósítására irányul, mint például a szexuálisan hozzáférhető társ elérése. A szexuális rendszer működésére és fenntartására irányuló elsődleges stratégia azonban nem mindig éri el a célját. Ha ez rendszeresen ismétlődik, akkor az egyén a folyamatos kudarc okozta szorongás és fájdalom szabályozására a hiperaktiválás és a deaktiválás alternatív stratégiája közül választhat. Jelen kutatásunk célja az volt, hogy létrehozzuk a Szexuális Rendszer Működése Kérdőívet (SSFS-H) magyar nyelven és megvizsgáljuk összefüggéseit más, a párkapcsolati dinamikát és a szexuális viselkedést mérő skálákkal. Az adatgyűjtést online végeztük, 297 embert értünk el. Eredményeink alapján a mérőeszköz magyar nyelven is jól működik. Szoros összefüggés van aközött, hogy egy személy mennyire képes bizalommal, nyitottan fordulni mások felé és így tartalmaz, sikeres kapcsolódásokat kialakítani embertársaival. A szexuális tevékenységgel kapcsolatos sikertelenség és belső szorongás tehát fontos részét képezi az interperszonális helyzetek kezelésének a mindennapi élet során.

KISS DÓRA ESZTER

*(Pszichológia, BA)***„A természet sötét oldala”: Sötét személyiségvonások befolyása a természetes környezettel ápolt kapcsolatra és étellel való elégedettségre**

A személyiségünk fontos szerepet játszik meggyőződéseink, értékeink és attitűdjeink kialakításában és motiválásában, így feltételezhetjük, hogy a negatívabb személyiségvonások is befolyással bírhatnak a természettel kialakított viszonyunkra. Kutatásunk célja megvizsgálni a Sötét Triád és a természet közötti kapcsolatot, valamint ezen összefüggés kihatását az étellel való elégedettségre. Összesen 189 nő és 52 férfi vett részt felmérésünkben, átlagéletkoruk $39,6 \pm 16,0$ év. Útvonalelemzésünk a pozitív affektivitást közvetítő tényezőként felhasználva pozitív kapcsolatot talált a narcizmus, machiavellizmus és a természethez való viszonyulás között, mely összefüggést mutatott az étellel való elégedettség mértékével. A legerősebb pozitív kapcsolatot a machiavellizmus mértéke és természethez való viszonyulás között mértük, különösen a férfiak esetében, míg a pszichopátia csak a negatív affektivitással kapcsolódott szignifikáns mértékben.

ZILAHÍ LÉNA

*(Pszichológia, BA)***Az alapvető pszichológiai szükségletek és a párkapcsolati elköteleződés összefüggéseinek vizsgálata**

A szelf-determinációs elmélet szerint az emberek rendelkeznek 3 veleszületett, alapvető pszichológiai szükséglettel: autonómia, kompetencia, társas kapcsolódás; amelyek életük több területére befolyással bírnak. Társas kapcsolataik elmélyítését segíti, ha a szükségletek kielégítését a kapcsolatban a partner támogatja. A szocioszexuális orientáció két végletén az emberek abban különböznek egymástól, hogy milyen mértékben hajlandóak elköteleződés nélküli, alkalmi szexuális kapcsolatokban részt venni. A két csoport szükségleteinek kielégítettség beli különbségeinek feltárását az Alapvető Pszichológiai Szükségletek Kielégítettsége Skálával, az Alapvető Pszichológiai Szükségletek Kielégítettsége Skála–Kapcsolatok verziójával, valamint a Szocioszexuális Orientációs Kérdőív rövidített változatával végeztem 133 kitöltővel. Eredményeim szerint negatív kapcsolatok találhatóak a szükségletek kielégítettsége és a szocioszexuális orientációval való elhelyezkedés, a szocioszexualitás komponensei, valamint a romantikus kapcsolatok elkötelezettsége között.

CSÁNYI EDIT
(*Pszichológia, MA*)

A nők színlelt orgazmussal összefüggő szocioszexualitásának és pármegtartási mintázatának feltárása

A kutatás témája a tudományos körökben csekély figyelemmel illetett női színlelt orgazmus, ami egy bonyolult és összetett viselkedésforma. A fókuszban a megjátszott orgazmus pármegtartó viselkedésekkel, párkapcsolati elégedettséggel, szocioszexuális orientációval és szexuális irányultsággal való kapcsolata áll. Az említett tényezők fényében az orgazmusszínlelést két megnyilvánulási formában - orális szex, valamint közösülés közbeni színlelés – vizsgálom. A mintán az orgazmust színlelő nők több pármegtartó viselkedést mutatnak, azonban alacsonyabb párkapcsolati elégedettséggel rendelkeznek, korlátlanabb szocioszexuális jellemezhetőek, és nagyobb valószínűséggel nem kizárólagosan heteroszexuális irányultságúak. A megjátszott orgazmus pedig egyenlő arányban fordul elő rövid- és hosszútávú kapcsolatokban is, de mégis eltérő motivációval.

SZALAI FRIDERIKA
(*Pszichológia, MA*)

Dramai kötelékek

A B-klaszterre jellemző maladaptív személyiségvonásokkal rendelkező személyek kötődési mintázatainak és páros megküzdési stratégiáinak feltérképezése

Elméleti háttér: A kutatás szempontjából releváns változók bemutatása, a szakirodalomban fellelhető összefüggések ismertetése. Kutatásunk fő célkitűzése a DSM-5 által meghatározott személyiségzavarok B-klaszterére fokozottan jellemző maladaptív vonásokkal rendelkező személyek kötődési mintázatainak, maladaptív sémáinak és diádikus megküzdési stratégiáinak átfogóbb vizsgálata, a lehetséges hipotetikus összefüggések mélyebb feltárása. Módszer: Az adatgyűjtés két fázisban zajlott, online kérdőívcsomagot állítottunk össze, személyesen félig strukturált interjúkon keresztül jutottunk hozzá a szükséges adatokhoz. Eredmények: Az útvonalelemzés során nagyrészt szignifikáns kapcsolatokat találtunk, így a modellünk helytállóan bizonyult, míg az interjúk IPA módszerrel történő elemzése során releváns különbségeket találtunk a két csoport között. Megvitatás: A vizsgálat céljainak leírásakor megfogalmazott predikciók sikerességének/sikertelenségének magyarázata a szakirodalom tükrében.

JÁNOSI HENRIETTA RÉKA

(Pszichológia, MA)

„Jóából is megárt a sok?”

A testedzésfüggőség érzelmszabályozási és motivációs háttere

Kutatásunk célja az volt, hogy felmérjük, hogyan hatnak a motivációs és érzelemregulációs folyamatok a fizikai aktivitásra, illetve milyen szerepet játszanak a testedzés-függőségben. A vizsgálatban 289 fő vett részt. Az adatgyűjtés online kérdőív segítségével történt. Főként a sportmotiváció terén láthattunk eltéréseket mind az aktivitást, mind a testedzésfüggőséget tekintve. Aktivitástól függően további különbségek voltak az önértékelés, testkép, valamint kognitív érzelmszabályozási stratégiák terén. A testedzésfüggőség előfordulási aránya magasabb volt azon személyek között, akik több időt töltenek testedzéssel, illetve azok között, akik valamilyen mentális zavarral élnek együtt. A testedzésfüggőség mértékét leginkább az intrinzik sportmotiváció jósolta be.

VÁRHELYI BOGLÁRKA

(Pszichológia, BA)

Sémák a sötét triádban

A Sötét Triád évek óta számos pszichológus figyelmének középpontjában áll. Empirikus munkánk célja a formáció és a fiatalkori neveletésnek köszönhető korai maladaptív sémák kapcsolatának mélyebb megértése. Emellett szándékozunk elemezni a megtévesztésre való hajlam szerepét ebben a kontextusban. Az általunk használt kérdőív tartalmazza a Rövid Sötét Triád Kérdőívet, a megtévesztésre való hajlam skálát a DSM-5 Személyiség Leltárból és az elszakítottság és elutasítás sémartományt a Young Séma Kérdőívből. A 202 résztvevő adatait korrelációanalízis és útvonalelemzés segítségével elemeztük. Hipotézisünk beigazolódt, a korai maladaptív sémák és a megtévesztésre való hajlam szignifikánsan kapcsolódott a Sötét Triád változóihoz, emellett a megtévesztésre való hajlam mediáló szerepet töltött be a kettő közt. Az útvonalelemzés során felfedeztük, hogy a pszichopátia a megtévesztésre való hajlamon át indirekt módon kapcsolódott a korai maladaptív sémákhoz, míg a narcizmussal és a machiavellizmussal az asszociáció indirektnek és direktnek is mutatkozott.

FEHÉR VIVIEN
(Pszichológia, BA)

A személyiségvonások dinamikusságának vizsgálata az affektív töltetű vizuális ingerrendszerek tükrében

A vonások állapotjellegének, vagy dinamikusságának igazolása, esetleg ezen elméletek elvetésére még nem születtek vizsgálatok olyan gyakran a múltban. A jelenlegi vizsgálatom célja az volt, hogy rálátást engedjen arra, hogy az elsődleges szociális ingerek milyen hatással vannak az egyének elsődleges érzelmeinek lefolyására, valamint ennek nyomán hatással van-e mindez az egyén vonásainak mennyiségére. A vonáselméleti megközelítés a dimenzionális megközelítést teszi lehetővé, azonban ez az elképzelés a vonásokat statikus mennyiségekként kezeli. A vizsgálatban két modern elméleti megközelítést vettem alapul, a Personality Dynamics Modelt, valamint a Whole Trait Theoryt. Míg a Personality Dynamics Model az egyén és a szituáció visszacsatolós folyamatához, a Whole Trait Theory pedig a szociálkognitív folyamatokhoz köti a személyiségvonásainak változékonyságát. Ehhez még hozzájárul a Dinamikus Affektus Modell, amely az egyén arousal állapotához köti, majd három fogalom bevezetésével újra fogalmazza a vonások dinamikáját. A kutatásban mindhárom elméletet alapul véve a vonások felméréséhez a Big Five Inventortyrt használtam. A Big Five Inventory (BFI) legnagyobb előnye, hogy sokrétű felhasználása során megbízható eszköz az egyén személyiségében előforduló vonások mértékének a felmérésére. Ez alapján az öt vonás mentén (Extraverzió, Nyitottság, Együttműködés, Kontrolláltság, Neuroticitás), valamint egy előtte-utána helyzet teremtésével vizsgálható volt az egyén vonásainak dinamikussága. Az elsődleges érzelmi állapotok felméréséhez az ANPS (Affective Neuroscience Personality Scale) mérőeszközt használtam. Az ANPS hat faktort mér. A hat faktor mind egy-egy elsődleges érzelmi kategóriát takar (Düh, Szomorúság, Játékosság, Törődés, Keresés, Félelem), amelyek mentén mérhetővé vált az egyénben az elsődleges érzelmi állapotok változásának mérése. Az érzelmi állapot, valamint a vonások mennyiségének befolyásolására affektív vizuális ingerkészletet alkalmaztam. Az OASIS képkészletéből a hat elsődleges érzelmi kategória mentén olyan képeket válogattam ki, amelyek elsődleges szociális ingereket, azaz embereket ábrázolnak. Ezek közül is a hat, legmagasabb arousal értékkel rendelkező kép került bele a hat fő érzelmi kategóriába csoportosítva a vizsgálatba. A vizsgálatban először a résztvevők a Big Five Inventory 44 itemes változatának első 22 itemét tölthették ki, majd a szoftver a résztvevőket random besorolta az ANPS által meghatározott hat elsődleges érzelmi kategória egyikébe. Ez után a véletlenszerű kategóriához tartozó 14 ANPS item első hét darabját tölthették ki az egyének. Ezt követően a hat darab, kategóriához tartozó affektív vizuális ingert prezentáltam. A megváltozott állapotok, illetve vonások méréséhez a résztvevők ez után kitölthették a BFI 44 második 22 itemét, majd az érzelmi kategóri-

ájukhoz tartozó 14 ANPS item második hét darabját. Ezt követően azt igazolva, hogy a résztvevők tényleg figyelmesen szemlélték a képeket, egy vizuális értékelő eszköz, a Self Assessment Mannequin (SAM) segítségével mind a hat képet három érzelmi dimenzió mentén (izgatottság, dominancia, valencia) értékelhették. A vizsgálat során azt találtam, hogy három vonás, az Extraverzió, Nyitottság, és Együttműködés esetében szignifikáns különbség mutatkozott az érzelmi ingerek felmutatása előtti, illetve utána a vonások előfordulási mennyiségének tekintetében, mind a hat elsődleges érzelmi kategória mentén. Tehát elmondható, hogy a vizsgálat beigazolta, hogy bizonyos vonások mennyisége a szociális ingerek felmutatása következtében változhat. Ez arra enged következtetni, hogy a szociális-kognitív folyamatok lefolyása, az arousal érzése, az egyén, és a situáció közötti pozitív visszacsatolási rendszer hatással van időben az egyén vonásainak előfordulási gyakoriságára, valamint mennyiségére az egyénben.

DUDÁS BARNABÁS – SÜLI PÁLMA

(Pszichológia, MA)

Mi van a dobozban? A lootbox használat lélektana

A lootboxok a videojátékok egyik népszerű, rendkívül változatos monetizációs rendszere. A széleskörben elérhető, pénzért is megvásárolható digitális tárolók a szerencsejátékokhoz hasonló jutalmazó mechanizmusok szerint működnek, így vizsgálatuk is ennek kontextusában történik. Kutatásunk célja a lootboxhasználat pszichológiai aspektusainak kvantitatív és kvalitatív módszerrel történő mérése. A résztvevők a kérdőívcsomag kitöltése után egy közjavak játékon alapuló vizsgálatban vehettek részt, melyben lootboxokat vásárolhattak. Mintánkat 105 fő (63 ffi, 36 nő, 6 fő nem nyilatkozott) alkotta átlagéletkoruk 25 év (SD=5,9 év). Előzetes eredményeink szerint a lootboxvásárlás mennyisége összefüggést mutat a lootboxvásárlás motivációival, a játékkal töltött idővel, az impulzivitással, a problémás videójátékozás mértékével. Az általunk létrehozott új módszer továbbfejlesztése lehetőséget adhat a lootboxhasználat további pszichológiai korrelátumainak feltárására.

PSZICHOLÓGIA III.

FEJLŐDÉSPSZICHOLÓGIA

Helyszín: B/220

Kezdés: 8.00

Zsűri: Dr. habil. Láng András, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. Varró-Horváth Diána, egyetemi adjunktus; Matuz-Budai Tímea, egyetemi tanársegéd

ELŐADÁSOK

Bíró Boglárka: Kompenzatorikus anyaság látássérült elsődleges gondozó korai viselkedésében

Orbán Rebeka: A szülő-gyerek párbeszéd szerepe a morális fejlődés alakulásában óvodások körében

Paczur Hanna: Tér a kapcsolatban, kapcsolat a térben – Az anyai attitűd hatása a téri képességek fejlődésére

Földi Rebeka: Szülői nevelési stílusok és a serdülők egészségkárosító magatartása közötti kapcsolat

Orbán Rebeka: Morális gondolkodás és társas kognitív kompetenciák vizsgálata cyberbullying-specifikus dilemmahelyzetekben és kontroll szituációkban

Gergelics Noémi: A cyberbullyingban való segítségnyújtás: a morális gondolkodás és a csoportnorma hatásai

Fónagy-Sütő Zoltán: From parental styles to bullying: the mediating effect of shame management on factors influencing school bullying / Szülői bánásmódtól a kortárs bántalmazásig: a szégyenhajlam és szégyenkezelés mediáló hatása a kortárs bántalmazást befolyásoló tényezőkre

Turul Bernadett: A társas támogatás és az anyák érzelmi állapotának hatása az anya-gyermek kötődésre

Rabi Márta: Családban és állami gondozásban nevelkedő serdülők kötődésének, önértékelésének és rejtett narcizmusának vizsgálata

Rotter Lili: „Most látom milyen óriás ő...” Jegyzetek az anya-lánya kapcsolat pszichanalitikus és feminista vizsgálódásaihoz

Várkonyi Gergő: Hatások és kölcsönhatások: az internetes zaklatás szemlélőire ható szocio-emocionális és morális tényezők

REZÜMÉK

BÍRÓ BOGLÁRKA

(*Pszichológia, MA*)

Kompenzatorikus anyaság látássérült elsődleges gondozó korai viselkedésében

A társadalmi szinten képződött stigmák képesek „beszennyezni” az egyén identitását (Goffman, 1963). A testi/érzékszervi fogyatékossgal élő anyák egy része a stigmáknak való ellenállást kifejezve szülői szerepében való alkalmasságát bizonyítja. A szakirodalom e jelenséget kompenzatorikus anyaságnak nevezi (Malacrida, 2009). Kutatásunkban e jelenséget a gondozó stimuláló viselkedésében, valamint korai nevelői stílusában kívántuk azonosítani. Vizsgálatunkban négy látássérült anya és 16-18 hónapos csecsemője vett részt. Az anya viselkedését anya-csecsemő játékkinterakció megfigyeléssel, illetőleg önbeszámolón alapuló kérdőívekkel vizsgáltuk (CECPAQ Stimulation, BMBI túlvédés skála). A gondozó aktivitását narratív kategoriális tartalom elemzéssel elemeztük. Eredményeink szerint a kompenzatorikus anyaság megjelenhet fokozott vokális aktivitásban, pszichológiai kontrollban.

ORBÁN REBEKA

(*Pszichológia, MA*)

A szülő-gyerek párbeszéd szerepe a morális fejlődés alakulásában óvodások körében

Kutatásunk célja annak feltérképezése, hogy a morális témákról szóló szülő-gyerek párbeszédekben a mentális állapotokról való kommunikáció, a szülő és a diád interaktív jellemzőinek minősége milyen szerepet tölt be a morális viselkedés és értékelés alakulásában óvodáskorú gyermekek esetén. Vizsgálatunkban 17 szülő-gyerek páros vett részt. A morális viselkedéseket – a segítséget és vigasztalást – a gyermek morális viselkedését impliciten hívó szituációkon keresztül figyeltük meg. A morális értékelést amorális és proszociális cselekedeteket illusztráló képek értékelésével vizsgáltuk. A gyermek múltbeli jó és rossz viselkedéséről szóló párbeszédet interaktív és tartalmi szempontok alapján elemeztük. Eredményeink alapján a párbeszéd bizonyos tartalmi jellemzői és a temperamentum volt hatással a morális viselkedésre. A morális értékeléssel kapcsolatban nem találtunk kapcsolatot, ennek feltárására és az összefüggések pontosítására további vizsgálatok és a mintaelemszám bővítése szükséges.

PACZUR HANNA
(*Pszichológia, MA*)

Tér a kapcsolatban, kapcsolat a térben – Az anyai attitűd hatása a téri képességek fejlődésére

A kognitív képességek fejlődésmenetének pontos megértéséhez elengedhetetlen a szociális és emocionális tényezők figyelembevétele. A fenti összefüggésből kiindulva kutatásunk során arra kerestük a választ, hogy az anya téri képessége, a túlvédő anyai nevelési attitűd, valamint a közös játék során mutatott anyai válaszkészség milyen hatással van a gyermek téri képességének fejlődésére. Az interakciók elemzését, valamint a téri képességek felmérését követően több érdekes eredményt kaptunk. Ezek értelmében az anyai túlvédés és korlátozás alacsony mértéke növeli a gyermek téri problémamegoldó helyzetben mutatott teljesítményét. A gyermekek otthoni térhasználatára pedig pozitív hatással bír a magas anyai válaszkészség, valamint az alacsony szintű anyai túlvédés és korlátozás. Az anya téri képessége egyik általunk vizsgált változóra sem gyakorolt jelentős hatást. Összességében eredményeink arra mutatnak rá, hogy a kapcsolati tényezők kiemelkedő szerepet töltenek be a téri képességek fejlődésében.

FŐDI REBEKA
(*Pszichológia, BA*)

Szülői nevelési stílusok és a serdülők egészségkárosító magatartása közötti kapcsolat

Jelen kutatás célja a szülői nevelési stílusok és a serdülők dohányzása, alkoholfogyasztása, drogfogyasztása és kockázatos szexuális tevékenységei közötti kapcsolat elemzése volt. Előzetesen az olyan nevelési stílus kiemelkedését vártam, mint védőfaktor az egészségkárosító rizikómagatartásokkal szemben, ami mérvadó, tehát a kontroll és a reflektálás dimenzióban is egyaránt magas értékekkel rendelkezik. Azonban ezzel nem egyező eredmények kaptam. Míg a reflektálás szülői dimenzió védőfaktornak bizonyult, addig a kontroll dimenzió nem. Ráadásul a szülői kontroll még rizikófaktornak is bizonyult az egészségkárosító tevékenységek előfordulásában azáltal, hogy gátolta az autonómia és az énhatékonyság kibontakozását. Ezzel szemben a szülői nevelési stílus reflektálás dimenziója pedig pont azáltal vált védőfaktorrá, hogy támogatta az autonómia és az énhatékonyság kibontakozását.

ORBÁN REBEKA
(*Pszichológia, MA*)

Morális gondolkodás és társas kognitív kompetenciák vizsgálata cyberbullying-specifikus dilemmahelyzetekben és kontroll szituációkban

A moralitás széleskörben tanulmányozott terület, melynek egyik ága a morális gondolkodás vizsgálata. Kutatásunkban célunk a serdülők morális döntési folyamatait befolyásoló tényezők feltárása, a szituáció kontextusát és egyéni tényezőket egyaránt figyelembevéve. Vizsgálatunkban 48 középiskolás diák vett részt. Online kérdőívben cyberbullying-specifikus és offline helyzeteket tartalmazó morális dilemmákat értékelték. Kérdőíves módszerrel vizsgáltuk továbbá a bullying különböző típusaiba való bevonódást, cyberbullyinggal kapcsolatos normát és internetes érzelmi intelligenciát. A résztvevőket a dilemmákra adott reakcióik alapján négy csoportba soroltuk: proszociális, antiszociális, ignoráló és antiszociális/ignoráló csoportokba. Eredményeink alapján a serdülők morális reakcióit különböző szituációkban befolyásolja a helyzet kontextusa és a cyberbullyingban szerzett korábbi tapasztalat. Az egyéni befolyásoló tényezők feltérképezésére további vizsgálatok és a minta bővítése szükséges.

GERGELICS NOÉMI
(*Pszichológia, MA*)

A cyberbullyingban való segítségnyújtás: a morális gondolkodás és a csoportnorma hatásai

A cyberbullying szemlélők reakcióit vizsgáló kutatásokban a moralitás, és csoportnormák hatását illetően hiányosságokkal, ellentmondások, vagy megerősítésre váró eredményekkel találkozhatunk. Dolgozatom célja, hogy két kutatással hozzájáruljon ezen területek mélyebb megértéséhez. Az első tanulmányban 182 fő vett részt egy online kérdőívcsomag kitöltésében (61% nő, életkori átlag: 16,43 év; 14-20, SD=1,45), valamint 57 diákkal (60% nő) 8 fókuszcsoportos beszélgetést vettünk fel a morális gondolkodás, morális önfelmentés, csoportnormák és kontextuális tényezők segítségnyújtásban való szerepének feltárására. A kutatás az adatfeldolgozás fázisában tart. A második tanulmányban egy magyar nyelvű, a szemlélői reakciókat és proszociális morális gondolkodást vizsgáló mérőeszköz kialakítása a célunk. A kutatásban 14 és 18 év közötti serdülők vesznek részt, mely az adatfelvétel szakaszában tart. Eredményeinkkel a zaklatás megelőzéséhez és a terület jövőbeli kutatásához szeretnénk hozzájárulni.

FÓNAGY-SÜTŐ ZOLTÁN
(*Pszichológia, MA*)

From parental styles to bullying: the mediating effect of shame management on factors influencing school bullying / Szülői bánásmódtól a kortárs bántalmazásig: a szégyenhajlam és szégyenkezelés mediáló hatása a kortárs bántalmazást befolyásoló tényezőkre

Számos kutatás mutatott rá a szülői bánásmód és a szégyenre való hajlam közötti erős kapcsolatra. Jelen kutatás célja különböző szülői stílusok a szégyenhajlam kialakulására való hatásának feltérképezése. Az első kutatásban 133 középiskolás diák (81 lány, 52 fiú, Átlag életkor= 16.7; SD= 0.98) vett részt. A szégyenhajlamot a Szelf-tudatos Érzelmek Kérdőív adoleszcens változatával (Tangney et al., 1991), az észlelt szülői bánásmódot a Neveltetésem Emlékei (Arrindell et al., 1999) melegség, túlvédés és elutasítás faktoraival mértem. Mind az anyai, mind az apai észlelt túlvédés szignifikáns pozitív korrelációt mutat a szégyenre való hajlam mértékével. Az elutasítás esetében magasabb apai és anyai elutasítás magasabb szégyenhajlammal járt. Az észlelt anyai melegség és a szégyenhajlam között nem volt szignifikáns összefüggés. Az észlelt apai melegség ugyanakkor szignifikáns negatív korrelációt mutatott a szégyenhajlammal. Az eredmények alapján szoros kapcsolat van a szülői bánásmód és a szégyenhajlam között, ami számos viselkedéses és mentális probléma kialakulásával áll összefüggésben. Ilyen viselkedéses probléma lehet például a kortárs bántalmazás, így a második kutatásban ezen összefüggések kortárs bántalmazásra való hatására került a hangsúly. A szégyen feldolgozásával foglalkozó külföldi kutatások eredményei alapján a szégyenkezelés mediáló faktor a családi és az iskolai kortárs bántalmazás között. A második kutatás célja tehát magyar mintán is igazolni ezt a mediáló hatást, valamint a Management of Shame, Shame Acknowledgment and Shame Displacement kérdőív magyar nyelvre fordítása és validálása.

TURUL BERNADETT
(*Pszichológia, BA*)

A társas támogatás és az anyák érzelmi állapotának hatása az anya-gyermek kötődésre

Számos tanulmány foglalkozott már az anyákat érő depressziós és szorongásos hangulati állapotokkal, a kötődést befolyásoló hatásukkal (lásd Hajnal és mtsai., 2004; Kovácsné Török és Szeverényi, 2010; Mihaljević, 2019; Vissenberg, 2010). valamint a társas támogatás hatásaival (lásd Hojsak, 2019; Lefkovic, 2018; Tomić, 2015). Jelen

tanulmányban az 1-24 hónapos gyermekeket nevelő édesanyák gyermekükkel való kötődési minőségét vizsgáltam különösen kiemelve a kötődési minőségre ható anyák által észlelt társas támogatottságot és az anyák érzelmi állapotát. A kutatás eredményei megerősítették azt, hogy a depressziós és szorongásos tünetek negatívan befolyásolják az anya-gyermek kötődési minőséget. Az anyák által észlelt társas támogatás viszont nem mutatott konkrét befolyást, csak kapcsolatot a kötődési minőséggel, így ebben a témakörben további kutatások lehetőségét látom.

RABI MÁRTA

(Pszichológia, MA)

Családban és állami gondozásban nevelkedő serdülők kötődésének, önértékelésének és rejtett nárcizmusának vizsgálata

Kutatásunkban a 14 és 18 év közötti, állami gondozott és családban nevelkedő serdülők kötődésének, önértékelésének szerveződését és rejtett nárcizmusra való hajlamát vizsgáltuk. Többek között arra kerestük a választ, hogy az állami gondozás alatt álló serdülők kötődése különbözik-e a családban nevelkedő kortársaikétól; hogy a két alcsoport a kontingens önértékelés két alszája (kompetenciaalapú és kapcsolati) közül melyikkel kompenzálja esetleges alacsony önértékelését; s hogy a két alcsoport különbözik-e a nárcizmusra való hajlamban. Kutatásunkban 21 állami gondozott és 66 családban nevelkedő serdülő vett részt. Eredményeink szerint nem mutatkozott különbség a változókon a két csoport között, de a változók közötti együttjárásokban csoportokra jellemző specifikus mintákat is találtunk. A kutatás eredményeit a kötődésemélet és a serdülőkori önértékelés-fejlődés kontextusában vitatjuk meg. Az eredményeinket a gyermekotthonban nevelkedés sajátágaival magyarázzuk.

ROTTER LILI

(Pszichológia, BA)

„Most látom milyen óriás ő...”

Jegyzetek az anya-lánya kapcsolat pszichoanalitikus és feminista vizsgálódásaihoz

Az anya-lánya kapcsolat és annak elemzése kitérített szerepet élvez pszichoanalitikus és feminista diskurzusokban is egyaránt. Bár elméleti keretekbe való elhelyezésének pillanatában másodlagos szerepet töltött be az Ödipusz-komplexus (tehát az anya-fia kapcsolatok) elemzése mellett, mechanizmusának fejtegetése és szimbólumokkal való felruházása témérdek szakirodalmat tudhat magáénak. Jelen kutatás célja az anya és lánya között létrejövő kapcsolat teoretikus vizsgálata a pszichoanalízisen belül, melyet

a fejlődési folyamat két legfontosabb fázisának részletes feltárásával igyekszik teljesíteni (így a kutatás fő kiindulópontját az elméletalkotó, Freud adja). A preödipális és ödipális szakaszok újraértelmezésével, a pszichoanalízis és a feminizmus szintetizálásával, a sztereotip anyai alak képes lesz valóságghű szerepet felvenni. Kulcsszavak: pszichoanalízis, anya-lánya kapcsolat, feminizmus.

VÁRKONYI GERGŐ
(*Pszichológia, BA*)

Hatások és kölcsönhatások: az internetes zaklatás szemlélőire ható szocio-emocionális és morális tényezők

Napjaink cyberpszichológiájának egyik legfontosabb gyakorlati feladata az internetes zaklatás megfékezése, melynek egy kiemelten támogatott törekvése a szemlélő intervenció elősegítése. Kutatásomban a zaklatás szemlélőit vizsgáltam kérdőíves eljárással, 80 serdülő (N = 15,7 év, SD = 0,92) részvételével. A fő kutatói kérdés annak feltárására irányult, hogy mi különbözteti meg a passzív, ignoráló és az aktív, támogató szemlélőket. Az eredmények alapján mind az empatikus készség, mind a zaklatást elutasító személyes norma szignifikánsan bejósolja a proszociális, támogató közbeavatkozást. Az alacsony empátia és a zaklatást helyeslő normatív meggyőződés szemlélő helyzetben passzivitást jelez előre. E két tényező valószínűleg függetlenül hat, mégis nagyjából ugyanolyan fontosnak bizonyul az intervenció szempontjából. Az érzelemszabályozás és az osztálytársak normatív befolyása (társas normák) a közbeavatkozás szempontjából nem bizonyult releváns faktornak. A kutatási eredmények az egyéni tényezők fontosságára hívják fel a figyelmet, melynek figyelembevétele a jövőben a hatékony prevenció és intervenció programok szempontjából is gyümölcsöző lehet.

POLITOLÓGIA ÉS NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

Helyszín: D 105

Kezdés: 12.00

Zsűri: Dr. Glied Viktor, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. Kacziba Péter, egyetemi adjunktus; Lechner Zoltán, PhD-hallgató

ELŐADÁSOK

Németh Márton: Hatalom a mélyben. Hogyan tehető zárójelbe a legitim hatalom egy szűk csoport által?

Bagyura Dávid: A NATO biztonságpolitikai kihívásai Szomália vonatkozásában, kiemelten az Egyesült Királyság és az Amerikai Egyesült Államok szerepvállalása a térségben az aktuális és a múltbeli általános média híreinek fényében

REZÜMÉK

NÉMETH MÁRTON

(Nemzetközi tanulmányok, BA)

Hatalom a mélyben

Hogyan tehető zárójelbe a legitim hatalom egy szűk csoport által?

Bár a hatalom és az uralom szavainkat a hétköznapiak során azonos tartalommal töltjük meg, mégis nem ugyanaz a kettő. Lehet valakinek látszólag korlátlan hatalma, miközben a színpalak mögött álló személyek zsinóron rángatják. Ezt Róma hatalmas császáraival és az athéni demokráciával szemléltettem az első fejezetben. A 16. századtól kezdve megvizsgáltam, hogy milyen eszközökkel lehet illegitim hatalmat gyakorolni monarchiákban, demokráciákban. Egészen a modern deep state-ig követtem a fonalat, ahol nemzetközi vonatkozásban igyekeztem megmutatni, hogy mely személyek kezében is csoportosulhat igazi hatalom. A hatalom mélyszerkezetébe leásva, olyan látszólag ártalmatlan csoportokat találunk, ahol gyanúsán túl sok az ismerős név. Az összefonódásokból hálózatok rajzolódnak ki, melyben bizonyos szereplők neve a véletlennél gyakrabban tűnik fel.

BAGYURA DÁVID

(Politológia, BA)

A NATO biztonságpolitikai kihívásai Szomália vonatkozásában, kiemelten az Egyesült Királyság és az Amerikai Egyesült Államok szerepvállalása a térségben az aktuális és a múltbeli általános média híreinek fényében

A dolgozat tartalma egy összefogó elemzés az angolszász országok jelenlegi és múltbeli külhoni tevékenységeiről kiemelten Szomáliával kapcsolatban a különböző hivatalos média és közmédia hírek alapján. Célja a jövőbeli tevékenység várható formájának megismerése mindkét részről, illetve a kalóztevékenység vizsgálata az több szemszögből mint aktív-passzív védelem, a különleges erők szemszögéből és a NATO fegyveres beavatkozások megismerése. Ahhoz, hogy ezeket a tevékenységeket közelebbről megismerjük szükséges tisztában lennünk az adott országok geopolitikai, vallási, és biztonságpolitikai helyzetével. Ezenkívül különösen fontosnak mondhatóak a fegyveres szerveken belül a különleges erők és az ő tevékenységük. Aminek köszönhetően számtalan krízis „gócpont” szűnt meg anélkül, hogy tudnánk róla. További nehézségeket okoz, hogy a hivatalos adatok, valós információk minősített anyagok- nem hozzáférhetőek- mivel betekintési engedély szükséges. Ennek okán a dolgozat megpróbál a média információkra támaszkodni minden helyzetben. Ezért megpróbálok sok esetben a saját megközelítésemre alapozni.

ROMANISZTIKA

Helyszín: D 345

Kezdés: 10.00

Zsűri: Dr. habil. Domingo Antonio Lilón, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. habil. Dimák-Tombi Beáta egyetemi docens; Dr. Nyúl Eszter Anna, egyetemi tanársegéd

ELŐADÁSOK

Tilmann Virág: „Tégy úgy, mintha Ariostot, Petrarcat, vagy Boccacciot olvasnál.” Bűnök és erények – avagy egy leendő kurtizán kiteljesedése

Bába Viktória: Rejtőzködő színek az ófrancia és okszitán nyelvű elbeszélésekben

Palócz Márk: „Francia zászló alatt.” Osztrák–magyar hősi halottak a Francia Idegenlégió soraiban az első világháború során

Lukács Laura Klára: Önreflexív alakzatok a Tintin-képregényekben. Metalepszis és mise en abyme Hergé Coke en stock és Les Bijoux de la Castafiore című albumaiban

REZÜMÉK

TILMANN VIRÁG

(Olasz nyelv és kultúra tanára–magyartanár)

**„Tégy úgy, mintha Ariostot, Petrarcat, vagy Boccacciot olvasnál”
Bűnök és erények – avagy egy leendő kurtizán kiteljesedése**

Dolgozatom fő témája, hogy a 16. századi kurtizánnevelés során bemutatott bűnös életvitellel párhuzamban miként jelenik meg és működik az arisztotelészi aranyközép elvének megfelelő módon a szigorú vallási dogmákon alapuló erkölcsös magatartás gyakorlása. Képes-e ez a két egymástól teljesen eltérő gondolkodásmód, világ egy egészet alkotni? Kérdésfelvetésem bizonyításához az itáliai reneszánsz egyik legmegosztóbb alakjaként számon tartott Pietro Aretino műfajteremtő művének (Ragionamenti) egy konkrét fejezetét vizsgálom a kurtizánnevelés során felállított illemdex bemutatásán keresztül (La Nanna insegna a la sua figliuola Pippa l'arte puttanisca). Továbbá, azon kérdésekre keresem a választ, hogy mi is lehet ezek együttes megjelenésének mozgatórugója. Vajon a virtus és a fortuna fogalma összekapcsolható egymással?

BÁBA VIKTÓRIA

*(Francia nyelv és irodalom, MA)***Rejtőzködő színek az ófrancia és okszitán nyelvű elbeszélésekben**

Jelen kutatás négy ófrancia és okszitán elbeszélésben vizsgálja a közvetett módon megemlített színek jelentését, szerepét és funkcióját, amelyek a szöveg kontextusától függően változnak, de befolyásolhatja őket a kor, illetve a társadalmi-kulturális környezet is. A színeknek önmagukban nincs jelentésük, első olvasatra egy szereplő tulajdonságára utalnak, egy emberhez kapcsolódó tárgyhoz vagy állathoz kapcsolódnak, de akár nem mindennapi, „csodálatos” helyekre esztétikai gazdagítására is szolgálnak. A dolgozat első felében megismerkedhetünk az okszitán elbeszélések ideológiai hátterével és általános ismertetőjegyeivel, illetve Michel Pastoureaux és Élodie Ripoll elméleteinek segítségével a színelemzéshez szükséges módszertani eszközöket is körbejárjuk. A dolgozat korpusza három részre oszlik a rejtőzködő színek megjelenései szerint. A dolgozat végén vizsgálódásaink alátámasztják, hogy a színek nem csupán díszítő elemek, hanem reprezentatív, szimbolikus és referenciális szerepük is van, valamint az előbbieket és utóbbiak egyaránt különböző diszciplínák segítségével értelmezhetőek.

PALÓCZ MÁRK

*(Nemzetközi tanulmányok, MA)***„Francia zászló alatt.” Osztrák–magyar hősi halottak a Francia Idegenlégió soraiban az első világháború során**

Az elmúlt évek során rengeteg információ látott napvilágot az első világháborúban a francia hadseregekben szolgáló külföldi önkéntesekről. A nagy háború centenáriumának alkalmából olyan adatok szivárogtak ki melyekből kiderül, hogy az Osztrák–Magyar Monarchia nemzetiségei közül összesen hányan szolgáltak a Francia Idegenlégióban ez utóbbi esemény alatt. A másodlagos források alapján a számuk 1369 főre tehető, viszont a kartotékok nem feltétlenül ezt az információt rejtik magukban. Ezeknek a kutatása egy állandó jelleggel zajló munkafolyamat, viszont témérdek részinformáció már feldolgozásra került. Ebből kifolyólag a jelen dolgozat választ ad arra a kérdésre, hogy összesen hányan voltak a fentebb említett feltételezett létszámból, akik a harcok alatt biztosan életüket veszítették a világháború folyamán.

LUKÁCS LAURA KLÁRA

(Francia nyelv és kultúra tanára – angol nyelv és kultúra tanára)

**Önreflexív alakzatok a Tintin-képregényekben
Metalepszis és mise en abyme Hergé Coke en stock
és Les Bijoux de la Castafiore című albumaiban**

Dolgozatom Hergé *Coke en Stock* (1958) és *Les Bijoux de la Castafiore* (1963) című képregényeiben vizsgálja az önreflexív narratív technikák használatát, különösen a *mise en abyme* és a *metalepszis* alakzatokat. Arra keresi a választ, hogy az önreflexivitás képregényes alakzatai hogyan képesek a narratív „átlátszóságot” elsődleges alapelvként szem előtt tartó hergói vizuális stílus, a *ligne claire* összefüggésében funkcionálni és alkalmazásuk miként értelmezhető a *ligne claire* stílus viszonylatában. Tanulmányom mellett érvel, hogy Hergé csupán látszólag köteleződik el az egyszerű sémák mellett a forgatókönyvírás és a vizuális stílus területén. Az önreflexív alakzatok szerepeltetésével a rajzoló lehetőséget biztosít az olvasási folyamat során arra, hogy a figyelmes olvasó reflektáljon a fikció konstruált voltára és saját befogadásának módozataira.